

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

**31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihleri itibariyle
finansal tablolar ve bağımsız denetim raporu**

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş.

İçindekiler

	<u>Sayfa</u>
Bağımsız denetim raporu	1 - 2
Bilançolar	3
Kapsamlı gelir tabloları	4
Özkaynak değişim tabloları	5
Nakit akım tabloları	6
Finansal tablolara ilişkin notlar	7 - 61

Bağımsız denetim raporu

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. Yönetim Kurulu'na:

1. Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. (Tümosan veya Şirket)'nin 31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihleri itibarıyla hazırlanan ve ekte yer alan bilançolarını, aynı tarihlerde sona eren yıllara ait kapsamlı gelir tablolarını, özkaynak değişim tablolarını, nakit akım tablolarını ve önemli muhasebe politikalarının özetini ve dipnotları denetlemiş bulunuyoruz.

Finansal tablolarla ilgili olarak Şirket yönetimi'nin sorumluluğu

2. Şirket yönetimi finansal tabloların Sermaye Piyasası Kurulu'nca yayımlanan finansal raporlama standartlarına göre hazırlanması ve dürüst bir şekilde sunumundan sorumludur. Bu sorumluluk, finansal tabloların hata ve/veya hile ve usulsüzlükten kaynaklanan önemli yanlışlıklar içermeyecek biçimde hazırlanarak, gerçeği dürüst bir şekilde yansıtmasını sağlamak amacıyla gerekli iç kontrol sisteminin tasarlanmasını, uygulanmasını ve devam ettirilmesini, koşulların gerektirdiği muhasebe tahminlerinin yapılmasını ve uygun muhasebe politikalarının seçilmesini içermektedir.

Bağımsız denetim kuruluşunun sorumluluğu

3. Sorumluluğumuz, yaptığımız bağımsız denetime dayanarak bu finansal tablolar hakkında görüş bildirmektir. Bağımsız denetimimiz, Sermaye Piyasası Kurulu tarafından yayımlanan bağımsız denetim standartlarına uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Bu standartlar, etik ilkelere uyulmasını ve bağımsız denetimin, finansal tabloların gerçeği doğru ve dürüst bir biçimde yansıtıp yansıtmadığı konusunda makul bir güvenceyi sağlamak üzere planlanarak yürütülmesini gerektirmektedir.
4. Bağımsız denetimimiz, finansal tablolardaki tutarlar ve dipnotlar ile ilgili bağımsız denetim kanıtı toplamak amacıyla, bağımsız denetim tekniklerinin kullanılmasını içermektedir. Bağımsız denetim tekniklerinin seçimi, finansal tabloların hata ve/veya hile ve usulsüzlükten kaynaklanıp kaynaklanmadığı hususu da dahil olmak üzere önemli yanlışlık içerip içermediğine dair risk değerlendirmesini de kapsayacak şekilde, mesleki kanaatimize göre yapılmıştır. Bu risk değerlendirmesinde, Şirket'in iç kontrol sistemi göz önünde bulundurulmuştur. Ancak, amacımız iç kontrol sisteminin etkinliği hakkında görüş vermek değil, bağımsız denetim tekniklerini koşullara uygun olarak tasarlamak amacıyla, Şirket yönetimi tarafından hazırlanan finansal tablolar ile iç kontrol sistemi arasındaki ilişkiyi ortaya koymaktır. Bağımsız denetimimiz, ayrıca Şirket yönetimi tarafından benimsenen muhasebe politikaları ile yapılan önemli muhasebe tahminlerinin ve finansal tabloların bir bütün olarak sunumunun uygunluğunun değerlendirilmesini içermektedir.
5. Bağımsız denetim sırasında temin ettiğimiz bağımsız denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulmasına yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

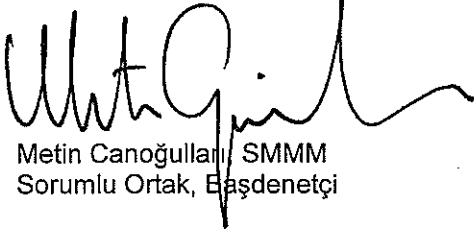
Şartlı görüşün esasları

- 31 Aralık 2010, 2009 ve 2008 tarihleri itibariyle Şirket'in denetçisi olarak görevlendirilmemiş olmamızdan dolayı ilişikteki bilançolarda değer düşüklüğü karşılığı ayrıldıktan sonra kalan sırasıyla 30.208.962 TL, 29.473.632 TL ve 27.154.305 TL tutarındaki stokların sayımına katılmamız ve işlem hacimlerinin yüksek olması nedeniyle geriye dönük alternatif yöntemlerle stok miktarlarını test etmemiz mümkün olmamıştır.

Şartlı görüş

- Görüşümüze göre, yukarıda "Şartlı görüşün esasları" bölümünde bahsedilen konuya ilişkin olası düzeltme kayıtlarının etkileri dışında, ilişikteki finansal tablolar Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş.'nin 31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihleri itibariyle finansal durumunu ve aynı tarihlerde sona eren yıllara ait finansal performansını ve nakit akımlarını, Sermaye Piyasası Kurulu'nca yayımlanan finansal raporlama standartları çerçevesinde doğru ve dürüst bir biçimde yansıtmaktadır.

Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik Anonim Şirketi
A member firm of Ernst & Young Global Limited

Metin Canoğulları SMMM
Sorumlu Ortak, Başdenetçi

1 Haziran 2012
İstanbul, Türkiye

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2011, 2010, 2009 ve 31 Aralık 2008 tarihleri itibariyle bilançolar
(Para birimi Türk Lirası (TL))

	Dipnot referansları	Cari dönem	Geçmiş dönem	Geçmiş dönem	Geçmiş dönem
		Bağımsız denetimden geçmiş	Bağımsız denetimden geçmiş	Bağımsız denetimden geçmiş	Bağımsız denetimden geçmiş
Varlıklar		31 Aralık 2011	31 Aralık 2010	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Dönen varlıklar		132.743.552	64.414.089	38.907.087	44.585.680
Nakit ve nakit benzerleri	5	288.474	4.072.812	248.208	66.379
Ticari alacaklar	8	31.485.477	11.857.672	2.408.038	8.434.728
İlişkili taraflardan alacaklar	27	986.243	5.045.741	1.090.308	6.874
Stoklar	9	79.909.072	32.218.122	30.672.996	32.647.776
Diğer dönen varlıklar	17	20.074.286	11.219.742	4.487.537	3.429.923
Duran varlıklar		145.871.009	40.309.740	42.369.335	43.898.248
Maddi duran varlıklar, net	10	82.621.444	37.015.764	35.854.784	36.909.362
Maddi olmayan duran varlıklar, net	11	528.805	1.258.262	69.475	58.912
Yatırım amaçlı gayrimenkuller	13	1.676.679	1.715.290	1.753.901	1.792.512
İlişkili taraflardan alacaklar	27	60.975.839	-	-	-
Diğer duran varlıklar	17	68.242	120.909	127.991	327.471
Ertelenmiş vergi alacağı	25	-	199.515	4.563.184	4.809.991
Toplam varlıklar		278.614.561	104.723.829	81.276.422	88.483.928
	Dipnot referansları	Cari dönem	Geçmiş dönem	Geçmiş dönem	Geçmiş dönem
		Bağımsız Denetimden Geçmiş	Bağımsız denetimden geçmiş	Bağımsız denetimden geçmiş	Bağımsız denetimden geçmiş
Yükümlülükler		31 Aralık 2011	31 Aralık 2010	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Kısa vadeli yükümlülükler		123.240.954	48.933.137	46.690.462	84.823.621
Finansal borçlar	6	26.103.263	13.735.390	23.076.890	24.230.545
Ticari borçlar	8	85.860.314	28.558.014	10.334.815	12.395.065
İlişkili taraflara borçlar	27	4.978	4.241	9.461.259	42.528.397
Dönem karı vergi yükümlülüğü	25	2.283.955	-	-	-
Borç karşılıkları	14	5.161.229	3.942.279	782.820	1.487.358
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar	16	333.770	256.338	109.313	69.991
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	17	3.493.445	2.436.875	2.925.365	4.112.265
Uzun vadeli yükümlülükler		13.357.477	7.096.471	2.170.189	15.242.112
Finansal borçlar	6	10.219.786	5.926.334	-	13.206.104
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar	16	1.303.786	1.170.137	555.386	421.205
Uzun vadeli borç karşılıkları	14	-	-	1.614.803	1.614.803
Diğer uzun vadeli yükümlülükler	17	717.690	-	-	-
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	25	1.116.215	-	-	-
Özkaynaklar		142.016.130	48.694.221	32.415.771	(11.581.805)
Özkaynaklar					
Ödenmiş sermaye	18	55.950.000	55.950.000	55.000.000	12.000.000
Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	18	85.576	85.576	85.576	85.576
Özel fonlar		-	-	950.000	-
Maddi duran varlık değerlendirme fonu	2.3.1	39.371.136	-	-	-
Geçmiş yıl zararları	18	(7.341.355)	(23.619.805)	(23.667.381)	(23.667.381)
Dönem net kârı		53.950.773	16.278.450	47.576	-
Toplam yükümlülükler ve özkaynaklar		278.614.561	104.723.829	81.276.422	88.483.928

İlişikte 7 ile 61'inci sayfalar arasında sunulan muhasebe politikaları ve dipnotlar bu finansal tabloların tamamlayıcı parçalarıdır.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi**31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihlerinde sona eren yıllara ait
kapsamlı gelir tabloları
(Para birimi Türk Lirası (TL))**

		Cari dönem	Geçmiş dönem	Geçmiş dönem
		Bağımsız	Bağımsız	Bağımsız
		denetimden	denetimden	denetimden
		geçmiş	geçmiş	geçmiş
	Dipnot	1 Ocak-	1 Ocak-	1 Ocak-
	referansları	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010	31 Aralık 2009
Esas faaliyet gelirleri				
Satış gelirleri	19	411.417.514	181.112.931	59.031.828
Satışların maliyeti (-)	19	(320.783.822)	(146.378.583)	(49.637.120)
Brüt kar	19	90.633.692	34.734.348	9.394.708
Araştırma ve geliştirme giderleri (-)	20	(1.574.455)	(779.383)	(950.409)
Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri (-)	20	(15.894.098)	(8.872.279)	(3.596.298)
Genel yönetim giderleri (-)	20	(4.076.615)	(2.566.652)	(2.406.462)
Diğer faaliyet gelirleri	22	2.271.180	1.927.914	807.146
Diğer faaliyet giderleri (-)	22	(2.588.278)	(248.569)	(593.974)
Faaliyet karı		68.771.426	24.195.379	2.654.711
Finansal gelirler	23	9.373.072	2.638.582	3.273.104
Finansal giderler (-)	24	(11.760.636)	(6.191.842)	(5.633.432)
Vergi öncesi karı		66.383.862	20.642.119	294.383
Vergi gideri				
- Dönem vergi gideri (-)	25	(13.189.524)	-	-
- Ertelenmiş vergi geliri / (gideri)	25	756.435	(4.363.669)	(246.807)
Net dönem karı		53.950.773	16.278.450	47.576
Diğer kapsamlı gelir/(gider):				
Maddi duran varlık değer artış fonu	2.3.1	41.443.301	-	-
Vergi etkisi		(2.072.165)	-	-
Diğer kapsamlı gelir (vergi sonrası)		39.371.136	-	-
Toplam kapsamlı gelir		93.321.909	16.278.450	47.576
Ana hissedarlara ait hisse başına kazanç (tam TL)	26	0,5138	0,1550	0,0005
Ağırlıklı ortalama hisse senedi sayısı (1 TL'den ortalama hisse senedi)				
		105.000.000	105.000.000	105.000.000

İlişikte 7 ile 61'inci sayfalar arasında sunulan muhasebe politikaları ve dipnotlar bu finansal tabloların tamamlayıcı parçalarıdır.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

**31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihlerinde sona eren yıllara ait
öz kaynak değişim tabloları**
(Para birimi Türk Lirası (TL))

	Sermaye	Özel fonlar (Dipnot 18)	Maddi duran varlık değerleme fonu (Dipnot 2.3.1)	Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	Geçmiş yıl zararları ve dönem net karı	Toplam
31 Aralık 2008	12.000.000	-	-	85.576	(23.667.381)	(11.581.805)
Sermaye artışı	43.000.000	-	-	-	-	43.000.000
Ortaklarla yapılan işlemler	-	950.000	-	-	-	950.000
Net dönem karı	-	-	-	-	47.576	47.576
Toplam kapsamlı gelir	-	-	-	-	47.576	47.576
31 Aralık 2009	55.000.000	950.000	-	85.576	(23.619.805)	32.415.771
1 Ocak 2010	55.000.000	950.000	-	85.576	(23.619.805)	32.415.771
Transferler	950.000	(950.000)	-	-	-	-
Net dönem karı	-	-	-	-	16.278.450	16.278.450
Toplam kapsamlı gelir	-	-	-	-	16.278.450	16.278.450
31 Aralık 2010	55.950.000	-	-	85.576	(7.341.355)	48.694.221
1 Ocak 2011	55.950.000	-	-	85.576	(7.341.355)	48.694.221
Net dönem karı	-	-	-	-	53.950.773	53.950.773
Muhasebe politikalarındaki değişimin etkisi	-	39.371.136	-	-	-	39.371.136
Toplam kapsamlı gelir	-	39.371.136	-	-	53.950.773	93.321.909
31 Aralık 2011	55.950.000	-	39.371.136	85.576	46.609.418	142.016.130

İlişikte 7 ile 61'inci sayfalar arasında sunulan muhasebe politikaları ve dipnotlar bu finansal tabloların tamamlayıcı parçalarıdır.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

**31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihlerinde sona eren yıllara ait
nakit akım tabloları
(Para birimi Türk Lirası (TL))**

		Cari dönem	Geçmiş dönem	Geçmiş dönem
		Bağımsız	Bağımsız	Bağımsız
		denetimden	denetimden	denetimden
		geçmiş	geçmiş	geçmiş
	Dipnot	1 Ocak-	1 Ocak-	1 Ocak-
	referansları	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010	31 Aralık 2009
Vergi öncesi net kar		66.383.862	20.642.119	294.383
İşletme faaliyetlerinden sağlanan net nakit ile net kar arasındaki mutabakat:				
Amortisman ve itfa ve tükenme payları	10,11,13	3.647.940	2.331.328	2.540.383
Kıdem tazminatı karşılığı	16	230.608	713.361	277.934
Şüpheli alacak karşılığı	8	201.095	46.663	60.671
Stok değer düşüklüğü karşılığı	9	895.018	768.886	241.195
Maddi duran varlık satış zararı	22	906.992	-	-
Kullanılmamış izin karşılığı	16	77.432	147.025	39.322
Garanti karşılığı, net	14	2.885.172	1.493.237	(704.538)
İskonto (gelirleri)/giderleri, net		(1.041.981)	(160.830)	100.800
Dava karşılığı	14	(51.419)	51.419	-
Faiz ve faktoring giderleri	24	1.320.844	3.096.379	1.704.516
Faiz gelirleri	23	(3.381.241)	(257)	(10.507)
İşletme varlık ve yükümlülüklerindeki değişiklik öncesi işletme faaliyetlerinden sağlanan/(kullanılan) net nakit		72.074.322	29.129.330	4.544.159
Varlıklar ve yükümlülüklerdeki değişim				
Ticari ve diğer alacaklar, net		(20.062.249)	(9.767.362)	5.596.088
İlişkili taraflarla ticari işlemler, net		9.190	(45.280)	(44.346)
Stoklar		(48.585.968)	(2.314.012)	1.733.585
Diğer dönen varlıklar		(8.854.544)	(6.731.948)	(1.057.614)
Diğer duran varlıklar		52.667	7.082	199.480
Ticari borçlar		58.577.630	18.655.094	(1.791.119)
Diğer yükümlülükler ve borç karşılıkları		1.056.570	(488.487)	(1.186.900)
Diğer uzun vadeli yükümlülükler ve borç karşılıkları		(897.113)	-	-
Ödenen kıdem tazminatları	16	(96.959)	(98.610)	(143.753)
Ödenen vergiler		(10.905.569)	-	-
İşletme faaliyetlerinden sağlanan net nakit		42.367.977	28.345.807	7.849.580
Yatırım faaliyetlerinde kullanılan nakit				
Maddi ve maddi olmayan duran varlık alımları	10, 11	(8.731.051)	(4.642.485)	(1.457.757)
Maddi duran varlık satışından sağlanan nakit		781.804	-	-
Alınan faizler		251.843	257	10.507
İlişkili taraflara verilen avanslar		(57.846.441)	-	-
Yatırım faaliyetlerinde kullanılan net nakit		(65.543.845)	(4.642.228)	(1.447.250)
Finansal faaliyetlerde kullanılan net nakit				
Alınan banka kredileri		29.050.002	5.926.074	852.054
Ödenen krediler ve finansal borçlar		(13.388.736)	(11.871.332)	(15.540.294)
Ödenen faiz		(320.784)	(606.546)	(1.376.035)
İlişkili taraflara ticari olmayan işlemler, net		4.051.048	(13.367.171)	8.893.774
Sermaye artışı		-	-	950.000
Finansal faaliyetlerden sağlanan/(kullanılan) net nakit		19.391.530	(19.918.975)	(6.220.501)
Nakit ve nakit benzeri değerlerdeki net (azalış)/artış		(3.784.338)	3.784.604	181.829
Dönem başı itibarıyla nakit ve nakit benzeri değerler	5	4.032.812	248.208	66.379
Dönem sonu itibarıyla nakit ve nakit benzeri değerler	5	248.474	4.032.812	248.208

İlişikte 7 ile 61'inci sayfalar arasında sunulan muhasebe politikaları ve dipnotlar bu finansal tabloların tamamlayıcı parçalarıdır.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihlerinde sona eren yıllara ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar
(Para birimi Türk Lirası (TL))

1. Şirket'in organizasyonu ve faaliyet konusu

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi A.Ş. (eski adıyla Alçelik Çelik Yapı İnşaat Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi) ("Tümosan" veya "Şirket"), 1975 yılında motor parçaları, aktarma organları ve benzeri teçhizatı üretmek amacıyla kurulmuş, ancak daha sonraları faaliyetlerini dizel motor ve traktör üretiminde yoğunlaştırmıştır. Türkiye'nin ilk dizel motor üreticisi olma özelliğini taşıyan Tümosan, aynı marka ile üretilen traktörlere dizel motor sağlaması yanında, diğer dizel motor araç üreten firmalara da uzun yıllar dizel motor üretimi gerçekleştirmiştir.

Şirket, 18 Ağustos 1998 tarihinde özelleştirme kapsam ve programına alınmış ve Makine Kimya Enstitüsü Kurumu'na ait Şirket hisseleri, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'na devredilmiş ve bir yıl içerisinde de özelleştirme işlemlerinin tamamlanmasına karar verilmiştir.

Şirket'in 24 Nisan 2000 tarihinde yapılan ihalesine 4 firma katılmış, ihale sonucunda Anadolu Ortak Girişim Grubu birinci sırada ve Konya Selçuklu Ortak Girişim Grubu ikinci sırada yer almıştır. İhale sonucunda alıcı olarak belirlenen girişimcilere sırası ile yöneltilen satış sözleşmesinin belirlenen sürelerde imzalanmaması nedeniyle teminatları irat kaydedilmiş ve ihale olumlu olarak sonuçlandırılmamıştır.

İhale sonrasında faaliyetlerine kısıtlı olarak devam eden Tümosan, 7 Şubat 2003 tarihinde Sümer Holding'e bağlanmıştır.

Özelleştirilmesi amacıyla ikinci kez ihaleye 2004 yılında çıkmış ve Tümosan varlık satışı ile Alçelik Çelik Yapı İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş. tarafından satın alınmış ve 1 Temmuz 2004 tarihinde devir teslim işlemi tamamlanmıştır.

Şirket'in merkezi ve fabrikası, aşağıdaki adreslerde bulunmaktadır:

Genel Müdürlük:

İstanbul Dünya Ticaret Merkezi A3 Blok Kat:8, 34149, İstanbul/Türkiye

Fabrika:

Büyükkayacak Mahallesi Aksaray Çevre Yolu Caddesi No:7/1 Selçuklu/Konya/Türkiye

Şirket'in ortakları ve paylarına ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Ereğli Tekstil Turizm Sanayi ve Ticaret A.Ş.	%78,18	%78,18	%78,18	-
Muzaffer Albayrak	%6,27	%6,27	%3,11	%14,25
Ahmet Albayrak (Ahmet oğlu)	%3,11	%3,11	%3,11	%14,25
Bayram Albayrak	%3,11	%3,11	%3,11	%14,25
Nuri Albayrak	%3,11	%3,11	%3,11	%14,25
Kazım Albayrak	%3,11	%3,11	%3,11	%14,25
Mustafa Albayrak	%3,11	%3,11	%3,11	%14,25
Ahmet Albayrak (Kazım oğlu)	-	-	%3,16	%14,50
	%100	%100	%100	%100

Şirket, ana hissedarı Ereğli Tekstil Turizm Sanayi ve Ticaret A.Ş. olmakla beraber, Albayrak Ailesi tarafından kontrol edilmektedir.

31 Aralık 2011 tarihi itibarıyla Şirket'in çalışan ortalama beyaz yakalı personel sayısı 99 (2010 - 85, 2009 - 88), mavi yakalı personel sayısı ise 306 (2010 - 164, 2009 - 130)'dur.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihlerinde sona eren yıllara ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar

2.1 Sunuma ilişkin temel esaslar

Uygulanan finansal raporlama standartları

Şirket'in finansal tabloları, SPK tarafından kabul edilen finansal raporlama standartlarına ("SPK Finansal Raporlama Standartları") uygun olarak hazırlanmaktadır. SPK, Seri: XI, No: 29 sayılı "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği" ile işletmeler tarafından düzenlenecek finansal raporlar ile bunların hazırlanması ve ilgililere sunulmasına ilişkin ilke, usul ve esasları belirlemektedir. Bu tebliğe istinaden, işletmelerin finansal tablolarını Avrupa Birliği tarafından kabul edilen haliyle Uluslararası Finansal Raporlama Standartları ("UMS/UFRS")'na göre hazırlamaları gerekmektedir. Ancak Avrupa Birliği tarafından kabul edilen UMS/UFRS'nin Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu ("UMSK") tarafından yayımlananlardan farkları Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu ("TMSK") tarafından ilan edilinceye kadar UMS/UFRS'ler uygulanacaktır. Bu kapsamda, benimsenen standartlara aykırı olmayan, TMSK tarafından yayımlanan Türkiye Muhasebe/Finansal Raporlama Standartları ("TMS/TFRS") esas alınacaktır.

Şirket 1 Ocak 2008 tarihinde sona eren yıl da dahil olmak üzere , önceki dönemlerde finansal tablolarını Türk Ticaret Kanunu ("TTK"), vergi mevzuatı ve Türkiye Cumhuriyeti Maliye Bakanlığı ("Maliye Bakanlığı") tarafından çıkarılan Tek Düzen Hesap Planı şartlarına (yerel muhasebe standartları) uygun olarak hazırlamıştır. 31 Aralık 2008 tarihinde sona eren yıla ilişkin finansal tablolar Şirket'in SPK Finansal Raporlama Standartlarına uygun olarak hazırladığı ilk finansal tablolardır. Şirket'in SPK Finansal Raporlama Standartlarını ilk kez uygulamasına ilişkin açıklamalar Not 2.5 te sunulmaktadır.

SPK, 17 Mart 2005 tarihinde almış olduğu bir kararla, Türkiye'de faaliyette bulunan ve SPK Finansal Raporlama Standartları'na uygun finansal tablo hazırlayan şirketler için, 1 Ocak 2005 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere enflasyon muhasebesi uygulamasının gerekli olmadığını ilan etmiştir. Dolayısıyla finansal tablolarda, 1 Ocak 2005 tarihinden başlamak kaydıyla, UMSK tarafından yayımlanmış UMS 29 "Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama" standardı uygulanmamıştır.

Finansal tabloların hazırlanış tarihi itibarıyla, finansal tablolar, SPK'nın Seri: XI, No: 29 sayılı tebliği ve bu tebliğe açıklama getiren duyuruları çerçevesinde, UMS/UFRS'nin esas alındığı SPK Finansal Raporlama Standartları'na uygun olarak hazırlanmıştır. finansal tablolar ve notlar, SPK tarafından 14 Nisan 2008 ve 9 Ocak 2009 tarihli duyuruları ile uygulanması tavsiye edilen formatlara uygun olarak ve zorunlu kılınan bilgiler dahil edilerek sunulmuştur.

Şirket, muhasebe kayıtlarının tutulmasında ve finansal tablolarının hazırlanmasında, SPK tarafından çıkarılan prensiplere ve şartlara, Türk Ticaret Kanunu ("TTK"), vergi mevzuatı ve Türkiye Cumhuriyeti Maliye Bakanlığı ("Maliye Bakanlığı") tarafından çıkarılan Tekdüzen Hesap Planı şartlarına uymaktadır. Finansal tablolar, kanuni kayıtlara SPK Finansal Raporlama Standartları uyarınca doğru sunumun yapılması amacıyla gerekli düzeltme ve sınıflandırmalar yansıtılarak düzenlenmiştir. Finansal tablolar 31 Aralık 2011 tarihinde yeniden değerlendirme modeline geçilen arsalar haricinde tarihi maliyet esaslı baz alınarak hazırlanmıştır.

Şirket'in SPK'nın Seri: XI, 29 no'lu tebliğ uyarınca hazırlanmış 31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihli bilançoları ve bu tarihlerde sona eren yıllara ait kapsamlı gelir tabloları 1 Haziran 2012 tarihinde Şirket Yönetimi tarafından yayınlanmak üzere onaylanmıştır. Genel Kurul'un ve çeşitli düzenleyici kuruluşların finansal tabloları tashih etme hakkı vardır.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihlerinde sona eren yıllara ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

İşlevsel ve sunum para birimi

Şirket'in işlevsel ve sunum para birimi TL olarak kabul edilmiştir.

2.2 Muhasebe politikalarındaki değişiklikler

Yayınlanan ama yürürlüğe girmemiş ve erken uygulamaya konulmayan standartlar

Finansal tabloların onaylanma tarihi itibarıyla yayımlanmış fakat cari raporlama dönemi için henüz yürürlüğe girmemiş ve Şirket tarafından erken uygulanmaya başlanmamış yeni standartlar, yorumlar ve değişiklikler aşağıdaki gibidir. Şirket aksi belirtilmedikçe yeni standart ve yorumların yürürlüğe girmesinden sonra finansal tablolarını ve dipnotlarını etkileyecek gerekli değişiklikleri yapacaktır.

UMS 1 Finansal Tabloların Sunumu (Değişiklik) – Diğer Kapsamlı Gelir Tablosu Unsurlarının Sunumu

Değişiklikler 1 Temmuz 2012 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerlidir fakat erken uygulamaya izin verilmektedir. Yapılan değişiklikler diğer kapsamlı gelir tablosunda gösterilen kalemlerin sadece gruplamasını değiştirmektedir. İleriki bir tarihte gelir tablosuna sınıflanabilecek (veya geri döndürülebilecek) kalemler hiçbir zaman gelir tablosuna sınıflanamayacak kalemlerden ayrı gösterilecektir. Değişiklikler geriye dönük olarak uygulanacaktır. Bu standart henüz Avrupa Birliği tarafından kabul edilmemiştir. Değişiklik sadece sunum esaslarını etkilemektedir ve Şirket'in finansal durumunu veya performansı üzerinde bir etkisi olmayacaktır.

UMS 12 Gelir Vergileri – Esas Alınan Varlıkların Geri Kazanımı (Değişiklik)

Değişiklik 1 Ocak 2012 tarihinde ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerlidir fakat erken uygulamaya izin verilmektedir. UMS 12, i) aksi ispat edilene kadar hukuken geçerli öngörü olarak, UMS 40 kapsamında gerçeğe uygun değer modeliyle ölçülen yatırım amaçlı gayrimenkuller üzerindeki ertelenmiş verginin gayrimenkulün taşınan değerinin satış yoluyla geri kazanılacağı esasıyla hesaplanması ve ii) UMS 16'daki yeniden değerlendirme modeliyle ölçülen amortismanı tabii olmayan varlıklar üzerindeki ertelenmiş verginin her zaman satış esasına göre hesaplanması gerektiğine ilişkin güncellenmiştir. Değişiklikler geriye dönük olarak uygulanacaktır. Bu değişiklik henüz Avrupa Birliği tarafından kabul edilmemiştir. Şirket, değişikliğin finansal durumu veya performansı üzerinde önemli bir etkisi olmasını beklememektedir.

UMS 19 Çalışanlara Sağlanan Faydalar (Değişiklik)

Standart 1 Ocak 2013 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerlidir ve erken uygulamaya izin verilmiştir. Bazı istisnalar dışında uygulama geriye dönük olarak yapılacaktır. Standartta yapılan değişiklik kapsamında birçok konuya açıklık getirilmiş veya uygulamada değişiklik yapılmıştır. Yapılan birçok değişiklikten en önemlileri tazminat yükümlülüğü aralığı mekanizması uygulamasının kaldırılması ve kısa ve uzun vadeli personel sosyal hakları ayırımının artık personelin hak etmesi prensibine göre değil de yükümlülüğün tahmini ödeme tarihine göre belirlenmesidir. Bu standart henüz Avrupa Birliği tarafından kabul edilmemiştir. Şirket, düzeltilmiş standardın finansal durumu ve performansı üzerine etkilerini değerlendirmektedir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihlerinde sona eren yıllara ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

UMS 27 Bireysel Finansal Tablolar (Değişiklik)

UFRS 10'nun ve UFRS 12'nin yayınlanmasının sonucu olarak, UMSK UMS 27'de de değişiklikler yapmıştır. Yapılan değişiklikler sonucunda, artık UMS 27 sadece bağlı ortaklık, müştereken kontrol edilen işletmeler, ve iştiraklerin bireysel finansal tablolarda muhasebeleştirilmesi konularını içermektedir. Bu değişikliklerin geçiş hükümleri UFRS 10 ile aynıdır. Bu standart henüz Avrupa Birliği tarafından kabul edilmemiştir. Söz konusu değişikliğin Şirket'in finansal durumunu veya performansı üzerinde hiçbir etkisi olması beklenmemektedir.

UMS 28 İştiraklerdeki ve İş Ortaklıklarındaki Yatırımlar (Değişiklik)

UFRS 11'in ve UFRS 12'nin yayınlanmasının sonucu olarak, UMSK UMS 28'de de değişiklikler yapmış ve standardın ismini UMS 28 İştiraklerdeki ve İş Ortaklıklarındaki Yatırımlar olarak değiştirmiştir. Yapılan değişiklikler ile iştiraklerin yanı sıra, iş ortaklıklarında da özkaynak yöntemi ile muhasebeleştirme getirilmiştir. Bu değişikliklerin geçiş hükümleri UFRS 11 ile aynıdır. Bu standart henüz Avrupa Birliği tarafından kabul edilmemiştir. Söz konusu standardın Şirket'in finansal durumunu veya performansı üzerinde hiçbir etkisi olması beklenmemektedir.

UMS 32 Finansal Araçlar: Sunum - Finansal Varlık ve Borçların Netleştirilmesi (Değişiklik)

Değişiklik "muhasebeleştirilen tutarları netleştirme konusunda mevcut yasal bir hakkının bulunması" ifadesinin anlamına açıklık getirmekte ve UMS 32 netleştirme prensibinin eş zamanlı olarak gerçekleşmeyen ve brüt ödeme yapılan hesaplaşma (takas büroları gibi) sistemlerindeki uygulama alanına açıklık getirmektedir. Değişiklikler 1 Ocak 2014 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geriye dönük olarak uygulanacaktır. Söz konusu standardın Şirket'in finansal durumunu veya performansı üzerinde önemli bir etkisi olması beklenmemektedir.

UFRS 7 Finansal Araçlar: Açıklamalar – Geliştirilmiş Bilanço Dışı Bırakma Açıklama Yükümlülükleri (Değişiklik),

Değişikliğin amacı, finansal tablo okuyucularının finansal varlıkların transfer işlemlerini (seküritizasyon gibi) - finansal varlığı transfer eden taraf üzerinde kalabilecek muhtemel riskleri de içerecek şekilde - daha iyi anlamalarını sağlamaktır. Ayrıca değişiklik, orantısız finansal varlık transferi işlemlerinin hesap döneminin sonlarına doğru yapıldığı durumlar için ek açıklama zorunlulukları getirmektedir. Bu değişiklik henüz Avrupa Birliği tarafından kabul edilmemiştir. Değişiklik 1 Temmuz 2011 tarihinde ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerlidir. Karşılaştırmalı açıklamalar verilmesi zorunlu değildir. Değişiklik sadece açıklama esaslarını etkilemektedir ve Şirket'in finansal durumunu veya performansı üzerinde bir etkisi olmayacaktır.

UFRS 7 Finansal Araçlar: Açıklamalar -- Finansal Varlık ve Borçların Netleştirilmesi (Değişiklik)

Getirilen açıklamalar finansal tablo kullanıcılarına i) netleştirilen işlemlerin şirketin finansal durumuna etkilerinin ve muhtemel etkilerinin değerlendirilmesi için ve ii) UFRS'na göre ve diğer genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine göre hazırlanmış finansal tabloların karşılaştırılması ve analiz edilmesi için faydalı bilgiler sunmaktadır. Bu değişiklik henüz Avrupa Birliği tarafından kabul edilmemiştir. Değişiklikler geriye dönük olarak 1 Ocak 2013 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri ve bu hesap dönemlerindeki ara dönemler için geçerlidir. Değişiklik sadece açıklama esaslarını etkilemektedir ve Şirket'in finansal durumunu veya performansı üzerinde bir etkisi olmayacaktır.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihlerinde sona eren yıllara ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

UFRS 9 Finansal Araçlar – Sınıflandırma ve Açıklama

Aralık 2011'de yapılan değişiklikle yeni standart, 1 Ocak 2015 tarihi ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerli olacaktır. UFRS 9 Finansal Araçlar standardının ilk safhası finansal varlıkların ve yükümlülüklerin ölçülmesi ve sınıflandırılmasına ilişkin yeni hükümler getirmektedir. UFRS 9'a yapılan değişiklikler esas olarak finansal varlıkların sınıflama ve ölçümünü ve gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılarak ölçülen olarak sınıflandırılan finansal yükümlülüklerin ölçümünü etkileyecektir ve bu tür finansal yükümlülüklerin gerçeğe uygun değer değişikliklerinin kredi riskine ilişkin olan kısmının diğer kapsamlı gelir tablosunda sunumunu gerektirmektedir. Standardın erken uygulanmasına izin verilmektedir. Bu standart henüz Avrupa Birliği tarafından onaylanmamıştır. Şirket, standardın finansal durumu ve performansı üzerine etkilerini değerlendirmektedir.

UFRS 10 Finansal Tablolar

Standart 1 Ocak 2013 ve sonrasında sona eren yıllık hesap dönemleri için geçerlidir ve değişiklikler bazı farklı düzenlemelerle geriye dönük olarak uygulanacaktır. UFRS 11 Müşterek Düzenlemeler ve UFRS 12 Diğer İşletmelerdeki Yatırımların Açıklamaları standartlarının da aynı anda uygulanması şartı ile erken uygulamaya izin verilmiştir.

UMS 27 ve Bireysel Finansal Tablolar Standardının konsolidasyona ilişkin kısmının yerini almıştır. Hangi şirketlerin edileceğini belirlemede kullanılacak yeni bir "kontrol" tanımı yapılmıştır. Finansal tablo hazırlayıcılarına karar vermeleri için daha fazla alan bırakan, ilke bazlı bir standarttır. Bu standart henüz Avrupa Birliği tarafından kabul edilmemiştir. Şirket, standardın finansal durumu ve performansı üzerine etkilerini değerlendirmektedir.

UFRS 11 Müşterek Düzenlemeler

Standart 1 Ocak 2013 ve sonrasında sona eren yıllık hesap dönemleri için geçerlidir ve değişiklikler bazı düzenlemelerle geriye dönük olarak uygulanacaktır. UFRS 10 Finansal Tablolar ve UFRS 12 Diğer İşletmelerdeki Yatırımların Açıklamaları standartlarının da aynı anda uygulanması şartı ile erken uygulamaya izin verilmiştir.

Standart müşterek yönetilen iş ortaklıklarının ve müşterek faaliyetlerin nasıl muhasebeleştirileceğini düzenlemektedir. Yeni standart kapsamında, artık iş ortaklıklarının oransal konsolidasyona tabi tutulmasına izin verilmemektedir. Bu standart henüz Avrupa Birliği tarafından kabul edilmemiştir. Söz konusu standardın Şirket'in finansal durumunu veya performansı üzerinde hiçbir etkisi olması beklenmemektedir.

UFRS 12 Diğer İşletmelerdeki Yatırımların Açıklamaları

Standart 1 Ocak 2013 ve sonrasında sona eren yıllık hesap dönemleri için geçerlidir ve değişiklikler bazı düzenlemelerle geriye dönük olarak uygulanacaktır. UFRS 10 Finansal Tablolar ve UFRS 11 Müşterek Düzenlemeler standartlarının da aynı anda uygulanması şartı ile erken uygulamaya izin verilmiştir.

UFRS 12 daha önce UMS 27 ve Bireysel Finansal Tablolar Standardında yer alan finansal tablolara ilişkin tüm açıklamalar ile daha önce UMS 31 İş Ortaklıklarındaki Paylar ve UMS 28 İştiraklerdeki Yatırımlar'da yer alan iştirakler, iş ortaklıkları, bağlı ortaklıklar ve yapısal işletmelere ilişkin verilmesi gereken tüm dipnot açıklamalarını içermektedir. Bu standart henüz Avrupa Birliği tarafından kabul edilmemiştir. Yeni standart kapsamında Şirket diğer işletmelerdeki yatırımlarına ilişkin daha fazla dipnot açıklaması verecektir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihlerinde sona eren yıllara ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

UFRS 13 Gerçeğe Uygun Değerin Ölçümü

Yeni standart gerçeğe uygun değer UFRS kapsamında nasıl ölçüleceğini açıklamakla beraber, gerçeğe uygun değer ne zaman kullanılabilirliği ve/veya kullanılması gerektiği konusunda bir değişiklik getirmemektedir. Tüm gerçeğe uygun değer ölçümleri için rehber niteliğindedir. Yeni standart ayrıca, gerçeğe uygun değer ölçümleri ile ilgili ek açıklama yükümlülükleri getirmektedir. Bu standardın 1 Ocak 2013 ve sonrasında sona eren yıllık hesap dönemlerinde uygulanması mecburidir ve uygulama ileriye doğru uygulanacaktır. Erken uygulamaya izin verilmektedir. Yeni açıklamaların sadece UFRS 13'un uygulamaya başlandığı dönemden itibaren verilmesi gerekmektedir – yani önceki dönemlerle karşılaştırmalı açıklama gerekmemektedir. Bu standart henüz Avrupa Birliği tarafından kabul edilmemiştir. Şirket, standardın finansal durumu ve performansı üzerine etkilerini değerlendirmektedir.

UFRYK 20 Yerüstü Maden İşletmelerinde Üretim Aşamasındaki Harfiyat (Dekapaj) Maliyetleri

1 Ocak 2013 tarihinde ya da sonrasında başlayan finansal dönemler için yürürlüğe girecek olup erken uygulamaya izin verilmektedir. Şirketlerin karşılaştırmalı olarak sunulan dönemin başından itibaren üretim aşamasında oluşan harfiyat maliyetlerine bu yorumun gerekliliklerini uygulamaları gerekecektir. Yorum, üretim aşamasındaki harfiyatların ne zaman ve hangi koşullarda varlık olarak muhasebeleşeceği, muhasebeleşen varlığın ilk kayda alma ve sonraki dönemlerde nasıl ölçüleceğine açıklık getirmektedir. Söz konusu standardın Şirket'in finansal durumunu veya performansı üzerinde hiçbir etkisi olması beklenmemektedir.

2.3 Önemli muhasebe politikalarının özeti

Nakit ve nakit benzerleri

Nakit ve nakit benzeri kalemleri, nakit para, vadesiz mevduat ve satın alım tarihinden itibaren vadeleri 3 ay veya 3 aydan daha az olan, hemen nakde çevrilebilecek olan ve önemli tutarda değer değişikliği riski taşımayan yüksek likiditeye sahip diğer kısa vadeli yatırımlardır.

Finansal araçlar

Finansal varlıklar

Şirket, finansal varlıklarını şu şekilde sınıflandırmıştır: ticari alacaklar, satılmaya hazır finansal yatırımlar ve nakit ve nakit benzerleri. Sınıflandırma, finansal varlıkların alınma amaçlarına göre yapılmıştır. Yönetim, finansal varlıklarının sınıflandırmasını satın alındıkları tarihte yapar.

Satılmaya hazır finansal yatırımlar

Finansal yatırımlar içinde sınıflandırılan satılmaya hazır menkul kıymetlerin ilk kayda alımdan sonra müteakip değerlemesi, rayiç değeri üzerinden yapılmaktadır. Satılmaya hazır menkul değerlerin rayiç değerdeki değişikliklerden kaynaklanan kar ya da zarar, ilgili varlıklar satılana, nakde dönüşene veya başka bir şekilde elden çıkarılana veya değer düşüklüğüne maruz kalana kadar özkaynaklar içinde ayrı bir kalemde gösterilir, bu tarihten sonra ise birikmiş rayiç değer farkları gelir ve gider hesapları ile ilişkilendirilir.

Aktif piyasalarda işlem gören satılmaya hazır menkul değerlerin rayiç değerleri bilanço tarihi itibarıyla cari piyasada veya Menkul Kıymetler Borsası'nda yayınlanan fiyatlar veya cari piyasa alış fiyatlarıyla belirlenir.

Satılmaya hazır menkul kıymetlerden alınan temettüleri, temettü gelirleri içerisinde muhasebeleştirilir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihlerinde sona eren yıllara ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

Ticari alacaklar

Ticari alacaklar fatura edilmiş tutarları ile kayıtlara alınmakta ve izleyen dönemlerde etkin faiz oranı metoduyla indirgenmiş net değeri ile ve varsa şüpheli alacak karşılığı düşüldükten sonra taşınmaktadır.

Ticari alacaklar içine sınıflandırılan senetler ve vadeli çekler etkin faiz oranı metoduyla reeskonta tabi tutularak indirgenmiş değerleri ile taşınır.

Şüpheli alacak karşılığı gider olarak kayıtlara yansıtılmaktadır. Vadesi gelmiş alacakların tahsil edilemeyeceğine dair somut bir gösterge varsa şüpheli alacak karşılığı ayrılır. Karşılık, Şirket yönetimi tarafından tahmin edilen ve ekonomik koşullardan ya da hesabın doğası gereği taşıdığı riskten kaynaklanabilecek olası zararları karşıladığı düşünülen tutardır. Tahsili tamamen mümkün olmayan alacaklar tespit edildikleri durumlarda kayıtlardan tamamen silinirler.

Şirket fatura alacaklarının bir kısmını faktoring yoluyla tahsil etmektedir. Faktoring şirketinin temlik edilen alacağı müşteriden tahsil etmesine kadar tahsilat riski Şirket'e ait olduğundan, Şirket finansal tablolarında ilgili alacakları takip etmektedir. Bu alacaklar karşılığında faktoring şirketinden alınan avans, finansal tablolarda "Finansal Borçlar" hesabı altında faktoring borçları olarak gösterilmektedir. Faktoring giderleri tahakkuk esasına dayalı olarak finansman giderleri hesabında muhasebeleştirilir.

Finansal varlıklarda değer düşüklüğü

Finansal varlık veya finansal varlık grupları, her bilanço tarihinde değer düşüklüğüne uğradıklarına ilişkin göstergelerin bulunup bulunmadığına dair değerlendirilmeye tabi tutulur. Finansal varlığın ilk muhasebeleştirilmesinden sonra bir veya birden fazla olayın meydana gelmesi ve söz konusu olayın ilgili finansal varlık veya varlık grubunun güvenilir bir biçimde tahmin edilebilen gelecekteki nakit akımları üzerindeki olumsuz etkisi sonucunda ilgili finansal varlığın değer düşüklüğüne uğradığına ilişkin tarafsız bir göstergenin bulunması durumunda değer düşüklüğü zararı oluşur. Kredi ve alacaklar için değer düşüklüğü tutarı gelecekte beklenen tahmini nakit akımlarının finansal varlığın etkin faiz oranı üzerinden iskonto edilerek hesaplanan bugünkü değeri ile defter değeri arasındaki farktır. Şirket alacaklarını ayrı ayrı takip etmekte ve toplu bir karşılık ayırmamaktadır.

Bir karşılık hesabının kullanılması yoluyla defter değerinin azaltıldığı ticari alacaklar haricinde, bütün finansal varlıklarda, değer düşüklüğü doğrudan ilgili finansal varlığın kayıtlı değerinden düşülür. Ticari alacağın tahsil edilememesi durumunda söz konusu tutar karşılık hesabından düşülerek silinir. Karşılık hesabındaki değişimler kapsamlı gelir/gider tablosunda muhasebeleştirilir.

Satılmaya hazır finansal varlıkların elde etme maliyeti ile gerçeğe uygun değeri arasında oluşan olumsuz farklar, farkın önemli ve uzun süreli olması halinde kapsamlı gelir tablosu ile ilişkilendirilir. Satılmaya hazır olarak sınıflandırılmış özkaynağa dayalı finansal araçlara yapılan yatırımlarla ilgili olarak kâr veya zararda muhasebeleştirilmiş bulunan değer düşüklüğü zararları, kâr veya zarar aracılığıyla iptal edilmemektedir.

Satılmaya hazır özkaynak araçları haricinde, değer düşüklüğü zararı sonraki dönemde azalırsa ve azalış değer düşüklüğü zararının muhasebeleştirilmesi sonrasında meydana gelen bir olayla ilişkilendirilebiliyorsa, önceden muhasebeleştirilen değer düşüklüğü zararı, değer düşüklüğünün iptal edileceği tarihte yatırımın değer düşüklüğü hiçbir zaman muhasebeleştirilmemiş olması durumunda ulaşacağı itfa edilmiş maliyet tutarını aşmayacak şekilde kapsamlı gelir tablosunda iptal edilir.

Satılmaya hazır özkaynak araçlarının gerçeğe uygun değerinde değer düşüklüğü sonrasında meydana gelen artış, doğrudan özkaynaklarda muhasebeleştirilir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihlerinde sona eren yıllara ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

Finansal yükümlülükler

Finansal yükümlülükler gerçeğe uygun değerleriyle muhasebeleştirilir ve sonraki dönemlerde etkin faiz oranı üzerinden hesaplanan faiz gideri ile birlikte etkin faiz yöntemi kullanılarak itfa edilmiş maliyet bedelinden taşınır.

Etkin faiz yöntemi, finansal yükümlülüğün itfa edilmiş maliyetlerinin hesaplanması ve ilgili faiz giderinin ilişkili olduğu döneme dağıtılması yöntemidir. Etkin faiz oranı; finansal aracın beklenen ömrü boyunca veya uygun olması halinde daha kısa bir zaman dilimi süresince gelecekte yapılacak tahmini nakit ödemelerini tam olarak ilgili finansal yükümlülüğün net bugünkü değerine indirgeyen orandır.

Banka kredileri

Bütün banka kredileri, ilk kayıt anında rayiç değerlerini de yansıttığı düşünülen ve işlem maliyetini içeren maliyet bedeli ile kaydedilir.

İlk kayda alımdan sonra krediler, etkin faiz oranı yöntemiyle indirgenmiş net değerleri ile gösterilir. İndirgenmiş değer hesaplanırken ilk ihraç anındaki maliyetler ve geri ödeme sırasındaki indirimler ve primler göz önünde bulundurulur.

Ticari borçlar

Ticari borçlar, mal ve hizmet alımı ile ilgili ileride doğacak faturalanmış yada faturalanmamış tutarın rayiç değerini temsil eden indirgenmiş maliyet bedeliyle kayıtlarda yer almaktadır. Şirket'in ticari borçlarının bir kısmı faktoring şirketi ve banka tarafından ödenmekte ve Şirket ödenen tutarı faktoring şirketi veya banka'ya borçlanmaktadır. İlgili tutarlar finansal tablolarda "Finansal Borçlar" hesabı altında sırasıyla faktoring borçları ve akreditif borçları olarak gösterilmektedir.

Finansal varlık ve yükümlülüklerin kayda alınması ve çıkarılması

Bütün finansal varlık alım ve satımları işlem tarihinde, yani Şirket'in varlığı almayı veya satmayı taahhüt ettiği tarihte kayıtlara yansıtılır. Söz konusu alım ve satımlar genellikle piyasada oluşan genel teamül ve düzenlemelerle belirlenen zaman dilimi içerisinde finansal varlığın teslimini gerektiren alım satımlardır.

Bir finansal varlık (ya da finansal varlığın veya benzer finansal varlıklardan oluşan grubun bir kısmı);

- varlıktan nakit akımı elde etme hakkına ilişkin sürenin bitmiş olması durumunda ;
- Şirket'in varlıktan nakit akımı elde etme hakkı olmakla birlikte, üçüncü kişilere direkt devretme zorunluluğu olan bir anlaşma kapsamında çok fazla zaman geçirmeden tamamını ödeme yükümlülüğü olması durumunda;
- Şirket'in finansal varlıktan nakit akımlarını elde etme hakkını devretmesi ve (a) varlık ile ilgili tüm risk veya ödüllerin devredilmiş veya (b) tüm hak ya da ödüllerin transfer edilmemiş olmasına rağmen, varlık üzerindeki tüm kontrolleri transfer etmiş olması durumunda kayıtlardan çıkarılır.

Şirket'in varlıktan nakit akımı elde etmesi hakkını devretmesi bununla birlikte tüm risk ya da menfaatlerin transfer edilmemesi veya üzerindeki kontrolü devretmemesi durumunda, varlık, Şirket'in varlık ile devam eden ilişkisine bağlı olarak finansal tablolarda taşınır.

Finansal yükümlülükler, bu yükümlülüklerden doğan borçların ortadan kalkması, iptal edilmesi ve süresinin dolması durumlarında kayıtlardan çıkartılır.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihlerinde sona eren yıllara ait finansal tablolarla ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

Netleştirme / Mahsup

Finansal tablolarda yer alan finansal varlık ve yükümlülükleri netleştirmeye yönelik yasal bir hak ve yaptırım gücüne sahip olunması ve söz konusu varlık ve yükümlülükleri net bazda tahsil etme/ödeme veya eş zamanlı sonuçlandırma maliyetinin olması durumunda bilançoda netleştirilerek gösterilmektedir.

Kur değişiminin etkileri

İşlemler ve bakiyeler

Şirket, yabancı para cinsinden yapılan işlemleri işlevsel para birimi cinsinden ilk kayda alırken işlem tarihinde geçerli olan ilgili kurları esas almaktadır. Yabancı para cinsinden olan parasal varlık ve yükümlülükler raporlama tarihinde geçerli olan kurlarla değerlendirilmekte ve doğan kur farkı gider ya da gelirleri ilgili dönemde kapsamlı gelir tablosuna yansıtılmaktadır. Parasal olan tüm aktif ve pasifler dönem sonu kuruyla çevrilip ilgili kur farkları kapsamlı gelir tablosuna yansıtılmıştır. Yabancı para cinsinden olan ve maliyet değeri ile ölçülen parasal olmayan kalemler ilk işlem tarihindeki kurlardan işlevsel para birimine çevrilir. Yabancı para cinsinden olan ve gerçeğe uygun değerleri ile ölçülen parasal olmayan kalemler ise gerçeğe uygun değerlerin tespit edildiği tarihte geçerli olan kurlardan işlevsel para birimine çevrilir.

İlişkili taraflar

İlişkili taraf, finansal tablolarını hazırlayan işletmeyle ('raporlayan işletme') ilişkili olan kişi veya işletmedir.

- (a) Bir kişi veya bu kişinin yakın ailesinin bir üyesi, aşağıdaki durumlarda raporlayan işletmeyle ilişkili sayılır:

Söz konusu kişinin,

- (i) raporlayan işletme üzerinde kontrol veya müşterek kontrol gücüne sahip olması durumunda,
- (ii) raporlayan işletme üzerinde önemli etkiye sahip olması durumunda,
- (iii) raporlayan işletmenin veya raporlayan işletmenin bir ana ortaklığının kilit yönetici personelinin bir üyesi olması durumunda.

- (b) Aşağıdaki koşullardan herhangi birinin mevcut olması halinde işletme raporlayan işletme ile ilişkili sayılır:

- (i) İşletme ve raporlayan işletmenin aynı grubun üyesi olması halinde (yani her bir ana ortaklık, bağlı ortaklık ve diğer bağlı ortaklık diğerleri ile ilişkilidir).
- (ii) İşletmenin, diğer işletmenin (veya diğer işletmenin de üyesi olduğu bir grubun üyesinin) iştiraki ya da iş ortaklığı olması halinde.
- (iii) Her iki işletmenin de aynı bir üçüncü tarafın iş ortaklığı olması halinde.
- (iv) İşletmelerden birinin üçüncü bir işletmenin iş ortaklığı olması ve diğer işletmenin söz konusu üçüncü işletmenin iştiraki olması halinde.
- (v) İşletmenin, raporlayan işletmenin ya da raporlayan işletmeyle ilişkili olan bir işletmenin çalışanlarına ilişkin olarak işten ayrılma sonrasında sağlanan fayda plânlarının olması halinde. Raporlayan işletmenin kendisinin böyle bir plânının olması halinde, sponsor olan işverenler de raporlayan işletme ile ilişkilidir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihlerinde sona eren yıllara ait finansal tablolarla ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

- (vi) İşletmenin (a) maddesinde tanımlanan bir kişi tarafından kontrol veya müştereken kontrol edilmesi halinde.
- (vii) (a) maddesinin (i) bendinde tanımlanan bir kişinin işletme üzerinde önemli etkisinin bulunması veya söz konusu işletmenin (ya da bu işletmenin ana ortaklığının) kilit yönetici personelinin bir üyesi olması halinde.

İlişkili taraflarla yapılan işlem, ilişkili taraflar arasında kaynakların, hizmetlerin ya da yükümlülüklerin bir bedel karşılığı olup olmadığına bakılmaksızın transferidir.

Stoklar

Stokların değerlemesinde elde etme maliyeti ve net gerçekleşebilir değerin düşük olanı esas alınmıştır. Maliyetin içine, her stok kaleminin bulunduğu yere ve duruma getirilmesi sırasında oluşan bütün harcamalar dahil edilmiştir. Stoklara dahil edilen maliyeti oluşturan unsurlar malzeme, direkt işçilik ve genel üretim giderleridir. İlk madde ve malzeme, yarı mamüller, mamüller, emtia ve diğer stokları oluşturan yedek parçalar hareketli ağırlıklı ortalama maliyet yöntemi ile değerlendirilmektedir.

Şirket, yedek parça ve emtia stoklarından satılamayacağı / kullanılamayacağı düşünülen parçalar için stok değer düşüklüğü karşılığı ayırmıştır.

Net gerçekleşebilir değer, tahmini satış fiyatından tahmini tamamlanma maliyetleri ve satışın gerçekleştirilmesi için gerekli tahmini maliyetler düşülerek bulunan tutardır.

Maddi duran varlıklar

Maddi duran varlıklar, arsalar hariç maliyet bedelinden birikmiş amortisman ve varsa değer düşüklüğü karşılığının düşülmesi suretiyle gösterilmektedir. Arsalar UMS 16'nın izin verdiği şekliyle yeniden değerlendirme modeline göre rayiç bedellerinden gösterilmekte olup amortismanına tabi değildir. Maddi duran varlıklar satıldığı zaman bu varlığa ait maliyet ve birikmiş amortismanlar ilgili hesaplardan düşüldükten sonra oluşan gelir ya da gider, kapsamlı gelir/gider tablosuna dahil edilmektedir.

Maddi duran varlığın maliyet değeri; alış fiyatı, ithalat vergileri ve iadesi mümkün olmayan vergiler, maddi varlığı kullanıma hazır hale getirmek için yapılan masraflardan oluşmaktadır. Maddi duran varlığın kullanımına başlandıktan sonra oluşan tamir ve bakım gibi masraflar, oluştukları dönemde gider kaydedilmektedir. Yapılan harcamalar ilgili maddi varlığa gelecekteki kullanımında ekonomik bir değer artışı sağlıyorsa bu harcamalar varlığın maliyetine eklenmektedir.

Maddi duran varlıklar, kapasitelerinin tam olarak kullanılmaya hazır olduğu durumda aktifleştirilmekte ve amortismanına tabi tutulmaktadır. Amortismanına tabi varlıklar, tahmini ekonomik ömürlerine dayanan oranlarla doğrusal olarak kıst usulü amortismanına tabi tutulmaktadır.

Amortisman süreleri aşağıdaki gibidir:

	Süre
Binalar	25 - 50 yıl
Makine ve teçhizat	4-20 yıl
Taşıtlar	4-5 yıl
Döşeme ve demirbaşlar	2-10 yıl
Haklar	7-14 yıl
Özel maliyetler	5 yıl

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihlerinde sona eren yıllara ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

Ekonomik ömür ve amortisman metodu düzenli olarak gözden geçirilmekte, buna bağlı olarak metodun ve amortisman süresinin ilgili varlıktan edinilecek ekonomik faydaları ile paralel olup olmadığına bakılmakta ve şayet uygunsa ileriye dönük olarak düzeltilmektedir.

Maddi olmayan duran varlıklar

Yazılım haklarından oluşan maddi olmayan duran varlıklar elde etme maliyetleri üzerinden kayda alınır. Yazılım hakları düzeltilmiş maliyet bedelleri üzerinden 3 ila 15 yıl arasında, doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak kıst usulü iffa edilmektedir.

Maddi olmayan duran varlıkların taşıdıkları değerler, koşullardaki değişikliklerin ve olayların taşınan değer düşebileceğine dair belirti oluşturmaları durumunda gözden geçirilir ve gerekli karşılık ayrılır.

Yatırım amaçlı gayrimenkuller

Yatırım amaçlı gayrimenkuller, kira ve/veya sermaye kazancı elde etmek amacıyla elde tutulan gayrimenkuller olup, ilk olarak maliyet bedeline alım işlemiyle direkt ilişkili maliyetler eklenerek ölçülmektedir. Defter değeri, maliyete eklenme prensiplerinin oluşması durumunda yatırım amaçlı gayrimenkulün bir parçasının değiştirilmesi için katlanılan maliyeti de kapsamaktadır. Yatırım amaçlı gayrimenkullerin hizmet sağlamasına ilişkin olarak yapılan günlük harcamalar bu değer içinde yer almamaktadır.

Amortisman, arsa dışında kalan yatırım amaçlı gayrimenkullerin maliyetinden öngörülen ekonomik ömrü üzerinden normal amortisman yöntemine göre hesaplanmaktadır. Binalar için bu kapsamda uygulanan amortisman süresi 50 yıldır.

Araştırma ve geliştirme giderleri

Araştırma harcamaları gerçekleştiğinde gider olarak kaydedilir (Not 20). Geliştirme projelerinde oluşan maliyetler (yeni veya iyileştirilen ürünlerin tasarım ve testi ile ilgili), aşağıdaki şartların gerçekleşmesi durumunda maddi olmayan duran varlık olarak kaydedilir:

- maddi olmayan duran varlığın tamamlanması halinde, tamamlanan varlığın teknik fizibilitesi dikkate alınarak satılabilir veya kullanılabilir olması;
- yönetimin maddi olmayan duran varlığın tamamlanması ve kullanımı veya satış kararı,
- maddi olmayan duran varlıkların kullanılabilir veya satılabilir olması,
- gelecekte sağlayacağı olası ekonomik faydaların gösterimi,
- maddi olmayan duran varlığın geliştirilmesinin tamamlanması, kullanımı veya satışı için yeterli teknik, finansal ve diğer kaynaklar,
- maddi olmayan duran varlığın geliştirme aşamasında yapılan masrafların güvenilir biçimde ölçülmesi.

Bu kriterlere sahip olmayan diğer geliştirme maliyetleri oluştukları dönemde gider olarak kaydedilmektedir. Önceki dönemlerde gider kaydedilen geliştirme giderleri sonraki dönemlerde aktifleştirilemez. Aktifleştirilen geliştirme giderleri maddi olmayan duran varlık olarak muhasebeleştirilir ve ilgili duran varlık kullanıma hazır olduğu andan itibaren, 5 yılı aşmayan faydalı ömürleri üzerinden doğrusal yöntem ile amortisman tabi tutulur.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihlerinde sona eren yıllara ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

Devlet tesvik ve yardımları

Gerçeğe uygun değerleri ile izlenen parasal olmayan devlet teşvikleri de dâhil olmak üzere tüm devlet teşvikleri, elde edilmesi için gerekli şartların Şirket tarafından yerine getirileceğine ve teşvikin Şirket tarafından elde edilebileceğine dair makul bir güvence olduğunda veya teşviğin Şirket tarafından elde edilmesi ile finansal tablolara alınır. Devlet teşvikleri, bu teşviklerle karşılanması amaçlanan aktifleştirecek nitelikteki maddi olmayan duran varlıkların maliyetlerinden netlenerek muhasebeleştirilir.

Finansal olmayan varlıklarda değer düşüklüğü

İtfaya tabi olan varlıklar için defter değerinin geri kazanılmasının mümkün olmadığı durum ya da olayların ortaya çıkması halinde değer düşüklüğü testi uygulanır. Varlığın defter değerinin geri kazanılabilir tutarını aşması durumunda değer düşüklüğü karşılığı kaydedilir. Geri kazanılabilir tutar, satış maliyetleri düşüldükten sonra elde edilen gerçeğe uygun değer veya kullanımdaki değer büyük olanıdır. Değer düşüklüğünün değerlendirilmesi için varlıklar ayrı tanımlanabilir nakit akımlarının olduğu en düşük seviyede gruplanır (nakit üreten birimler). Finansal olmayan varlıklar her raporlama tarihinde değer düşüklüğünün olası göstergeleri açısından gözden geçirilir.

Borçlanma maliyetleri

Öngörülen kullanımına veya satışına hazır hale gelmesi önemli bir zamanı gerektiren varlıkların satın alımı, inşası veya üretimi ile direkt ilişkili olan borçlanma maliyetleri ilgili varlıkların maliyetinin parçası olarak aktifleştirilir. Diğer borçlanma maliyetleri gerçekleştikleri dönemlerde gider yazılır. Borçlanma maliyetleri faiz ve borçlanmaya bağlı olarak katlanılan diğer maliyetleri içerir.

Karşılıklar, şarta bağlı yükümlülükler ve şarta bağlı varlıklar

Karşılıklar

Karşılıklar ancak ve ancak Şirket'in geçmişten gelen ve halen devam etmekte olan bir yükümlülüğü varsa, bu yükümlülük sebebiyle işletmeye ekonomik çıkar sağlayan kaynakların elden çıkarılma olasılığı mevcutsa ve yükümlülüğün tutarı güvenilir bir şekilde belirlenebiliyorsa kayıtlara alınır.

Paranın zaman içindeki değer kaybı önem kazandığında, karşılıklar ileride oluşması muhtemel giderlerin bilanço tarihindeki indirgenmiş değeriyle yansıtılır. Karşılıklar her bilanço tarihinde gözden geçirilmekte ve yönetimin en iyi tahminlerini yansıtacak şekilde gerekli düzenlemeler yapılmaktadır.

Şarta bağlı yükümlülükler ve varlıklar

Şarta bağlı yükümlülükler, kaynak aktarımını gerektiren durum yüksek bir olasılık taşıyor ise finansal tablolarda yansıtılmayıp dipnotlarda açıklanmaktadır. Şarta bağlı varlıklar ise finansal tablolara yansıtılmayıp ekonomik getiri yaratma ihtimali yüksek olduğu takdirde dipnotlarda açıklanır.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihlerinde sona eren yıllara ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

Kiralama işlemleri – kiracı olarak

Finansal kiralama işlemleri

Şirket, finansal kiralama yoluyla edinmiş olduğu sabit kıymetleri, bilançoda kira başlangıç tarihindeki rayiç değeri ya da, daha düşükse minimum kira ödemelerinin bilanço tarihindeki değeri üzerinden yansıtmaktadır (finansal tablolarda ilgili maddi varlık kalemlerine dahil edilmiştir). Minimum kira ödemelerinin bugünkü değeri hesaplanırken, finansal kiralama işleminde geçerli olan oran pratik olarak tespit edilebiliyorsa o değer, aksi takdirde, borçlanma faiz oranı iskonto faktörü olarak kullanılmaktadır. Finansal kiralama işlemine konu olan sabit kıymetin ilk edinilme aşamasında katlanılan masraflar maliyete dahil edilir. Finansal kiralama işleminden kaynaklanan yükümlülük, ödenecek faiz ve anapara borcu olarak ayrıştırılmıştır. Faiz giderleri, sabit faiz oranı üzerinden hesaplanarak ilgili dönemin kapsamlı gelir tablosu hesaplarına dâhil edilmiştir. Finansal tablolara yansıtılmış kiralanan sabit kıymetler, Şirket mülkiyetinde yer alan amortismanına tabi varlıklarla uyumlu ekonomik ömürlere göre amortismanına tabi tutulurlar.

Operasyonel kiralama işlemleri

Bir kıymetin kiralama işleminde, bütün riskler ve faydalar kiraya verende kalıyor ise bu tip işlemler operasyonel kiralama olarak sınıflandırılır. Operasyonel kiralama olarak yapılan ödemeler, kira dönemi boyunca doğrusal yöntem ile kapsamlı gelir tablosuna gider olarak kaydedilir.

Kurum kazancı üzerinden hesaplanan vergiler

Vergi gideri veya geliri, dönem içerisinde ortaya çıkan kazanç veya zararlar ile alakalı olarak hesaplanan cari ve ertelenmiş verginin toplamıdır.

Cari ve ertelenmiş vergi hesaplanmasında, Şirket'in faaliyet gösterdiği ülkede yürürlükte olan vergi mevzuatı uyarınca bilanço tarihi itibarıyla geçerli bulunan vergi oranları kullanılır.

Ertelenmiş vergi, bilanço yükümlülüğü metoduna göre hesaplanmıştır. Ertelenmiş vergi, aktif ve pasiflerin finansal tablolarda yansıtılan değerleri ile yasal vergi matrahları arasındaki geçici farkların vergi etkisi olup, finansal raporlama amacıyla dikkate alınarak yansıtılmaktadır.

Ertelenmiş vergi aktifleri ilerde bu zamanlama farklılıklarının kullanılabilmesi için bir mali kar oluşabileceği ölçüde; tüm indirilebilir geçici farklar, kullanılmayan teşvik tutarları ile geçmiş dönemlere ilişkin taşınan mali zararlar için kayda alınır. Ertelenmiş vergi aktifleri her bilanço döneminde gözden geçirilmekte ve ertelenmiş vergi aktiflerinin ilerde kullanılması için yeterli mali karın oluşmasının mümkün olmadığı durumlarda, bilançoda taşınan değeri azaltılmaktadır.

Aynı ülkenin vergi mevzuatına tabi olmak şartıyla ve cari vergi varlıklarının cari vergi yükümlülüklerinden mahsup edilmesi konusunda yasal olarak uygulanabilir bir hakkın bulunması durumunda ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri karşılıklı olarak birbirinden mahsup edilir.

Ertelenmiş vergi, aynı veya farklı bir dönemde doğrudan öz sermaye ile ilişkilendirilen işlemlerle ilgili ise doğrudan öz sermaye hesap grubuyla ilişkilendirilir.

Şirket indirilebilir geçici farklar için yalnız ve yalnız aşağıdaki durumlarla sınırlı olarak ve her iki durumun da muhtemel olması halinde ertelenmiş vergi varlığı muhasebeleştirir:

- (a) Geçici farklar öngörülebilir bir gelecekteki süre içinde tersine dönecektir; ve
- (b) Geçici farkların kullanılmasına yeter tutarlarda vergilendirilebilir gelir olacaktır.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihlerinde sona eren yıllara ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

Çalışanlara sağlanan faydalar

Kıdem tazminatı karşılığı

Şirket, Türkiye'deki mevcut iş kanunu gereğince, en az bir yıl hizmet verdikten sonra emeklilik nedeni ile işten ayrılan veya istifa ve kötü davranış dışındaki nedenlerle işine son verilen personele belirli miktarda kıdem tazminatı ödemekle yükümlüdür.

Şirket, finansal tablolarda yer alan kıdem tazminatı karşılığını "Projeksiyon Metodu"nu kullanarak ve Şirket'in personel hizmet süresini tamamlama ve kıdem tazminatına hak kazanma konularında geçmiş yıllarda kazandığı deneyimlerini baz alarak hesaplamış ve bilanço tarihinde devlet tahvilleri kazanç oranı ile iskonto etmiştir. Hesaplanan tüm aktüeryal kazançlar ve kayıplar kapsamlı gelir/gider tablosuna yansıtılmıştır.

Kullanılmamış izin hakları

Finansal tablolarda tahakkuk etmiş olan kullanılmamış izin hakları, bilanço tarihi itibarıyla çalışanların kullanmadıkları hak edilmiş izin günleri ile ilgili gelecekteki olası yükümlülüklerin tahmini toplam karşılığını ifade eder.

Bilanço tarihinden sonra ortaya çıkan olaylar

Şirket'in bilanço tarihindeki durumu hakkında ilave bilgi veren bilanço tarihinden sonraki olaylar (düzeltme gerektiren olaylar) ilişikteki finansal tablolarda yansıtılmaktadır. Düzeltme gerektirmeyen olaylar belli bir önem arz ettikleri takdirde dipnotlarda açıklanmaktadır.

Hisse başına kazanç

Kapsamlı gelir tablosunda belirtilen hisse başına kazanç, net kârın, raporlama dönemi boyunca piyasada bulunan hisse senetlerinin ağırlıklı ortalama adedine bölünmesiyle bulunmaktadır.

Türkiye'de şirketler sermayelerini hali hazırda bulunan hissedarlarına, geçmiş yıl kazançlarından dağıttıkları "bedelsiz hisse" yolu ile artırılabilmektedirler. Bu tip "bedelsiz hisse" dağıtımları, hisse başına kazanç hesaplamalarında, ihraç edilmiş hisse gibi değerlendirilir. Buna göre, bu hesaplamalarda kullanılan ağırlıklı ortalama hisse sayısı, söz konusu hisse senedi dağıtımlarının geçmişe dönük etkileri de dikkate alınarak bulunur.

Gelirler

Satış gelirleri, ürünün teslimi veya hizmetin verilmesi, ürünle ilgili önemli risk ve getirilerin alıcıya nakledilmiş olması, gelir tutarının güvenilir bir şekilde ölçülebilmesi ve işlemle ilgili ekonomik faydaların Şirket tarafından elde edileceğinin kuvvetle muhtemel olması üzerine alınan veya alınabilecek bedelin makul değeri üzerinden tahakkuk esasına göre kayıtlara alınır. Net satışlar, satılmış ürün yada tamamlanmış hizmetin satış vergisi hariç faturalanmış değerinden, indirim ve iskontoların düşülmüş şeklini gösterir (Not 19).

Şirket tarafından elde edilen diğer gelirlerden faiz gelirleri etkin faiz getirisi yöntemi üzerinden hesaplanarak tahakkuk esasına göre, faaliyet kiralaması kapsamında elde edilen kira gelirleri dönemsel tahakkuk esasına göre gelir yazılırlar.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihlerinde sona eren yıllara ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

Nakit akım tablosu

Nakit akım tablosunda, döneme ilişkin nakit akımları işletme, yatırım ve finansman faaliyetlerine dayalı bir biçimde sınıflandırılarak raporlanır.

İşletme faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akımları, Şirket'in traktör ve motor satışı faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akımlarını gösterir.

Yatırım faaliyetleriyle ilgili nakit akımları, Şirket'in yatırım faaliyetlerinde (maddi ve maddi olmayan yatırımlar ve finansal yatırımlar) kullandığı ve elde ettiği nakit akımlarını gösterir.

Finansman faaliyetlerine ilişkin nakit akımları, Şirket'in finansman faaliyetlerinde kullandığı kaynakları ve bu kaynakların geri ödemelerini gösterir.

Hazır değerler, nakit para, vadesiz mevduat ve satın alım tarihinden itibaren vadeleri 3 ay veya 3 aydan daha az olan, hemen nakde çevrilebilecek olan ve önemli tutarda değer değişikliği riskini taşımayan yüksek likiditeye sahip diğer kısa vadeli yatırımlardır.

2.3.1 Muhasebe politikalarındaki değişiklikler

Şirket, 31 Aralık 2011 tarihi itibarıyla UMS 16 çerçevesinde arsaların muhasebeleştirilmesinde politika değişikliği yaparak, maliyet modeli yerine rayiç değeri temsil eden yeniden değerlendirme yöntemini uygulamaya karar vermiştir. Şirket, arsalarının gerçeğe uygun değerini, SPK tarafından değerlendirme lisansı olan bir değerlendirme şirketi tarafından yapılan değerlendirme çalışması sonucu tespit etmiş ve 31 Aralık 2011 tarihi itibarıyla kayıtlarına yansıtmıştır. Muhasebe politikalarında gönüllü olarak yapılan bu değişiklik, mali tablolarda geriye dönük olarak uygulanması gereken bir husustur. Ancak, geriye dönük olarak arsaların rayiç bedellerinin belirlenmesi için yeterli ve sağlıklı bilgiye ulaşılmasının ve güvenilir bir değerlendirme yapılabilmesinin mümkün olmadığı tespit edildiği için geriye dönük uygulama yapılması mümkün olmamıştır. Şirket'in yapmış olduğu bu muhasebe politikası değişikliği sonucu aşağıdaki muhasebe kayıtları finansal tablolara yansıtılmıştır:

Arsaların değerindeki artış: 41.443.301 TL

Maddi duran varlık değerlendirme fonundaki artış: 39.371.136 TL

Ertelenmiş vergi yükümlülüğündeki artış: 2.072.165 TL

2.4 Önemli muhasebe değerlendirme, tahmin ve varsayımları

Finansal tabloların hazırlanmasında Şirket yönetiminin, raporlanan varlık ve yükümlülük tutarlarını etkileyecek, bilanço tarihi itibarı ile meydana gelmesi muhtemel yükümlülük ve taahhütleri ve raporlama dönemi itibarıyla gelir ve gider tutarlarını belirleyen değerlendirmeler, varsayımlar ve tahminler yapması gerekmektedir. Gerçekleşmiş sonuçlar tahminlerden farklı olabilmektedir. Tahminler düzenli olarak gözden geçirilmekte, gerekli düzeltmeler yapılmakta ve gerçekleştikleri dönemde kapsamlı gelir tablosuna yansıtılmaktadırlar.

Finansal tablolara yansıtılan tutarlar üzerinde önemli derecede etkisi olabilecek bilanço tarihinde var olan veya ileride gerçekleşebilecek tahminlerin esas kaynakları göz önünde bulundurularak yapılan önemli varsayımlar aşağıdaki gibidir:

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihlerinde sona eren yıllara ait finansal tablolarla ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların ekonomik ömürleri

Şirket yönetimi maddi duran varlıkların faydalı ekonomik ömürlerinin belirlenmesinde önemli varsayımlarda bulunmuştur (Not 2.3). Mevcut kullanılmakta olan makine ve teçhizatların fiziki ve ekonomik kullanılabilirlikleri, Şirket tarafından sürekli gözden geçirilmekte olup ana üretim hatlarının fiziki ve ekonomik ömürleri, özelleştirilme sürecinde ve daha sonrasında yıllarda yapılan değerlendirmeler sonucunda normal üretim kapasitesinin altında yapılan üretimler nedeniyle aşırı yıpranmaya uğramadığı varsayımı ile belirlenmiştir.

Arsanın rayiç bedeli

Şirket yönetimi UMS 16 yeniden değerlendirme modeli uyarınca arsaların rayiç bedellerinin belirlenmesi için bir değerlendirme şirketine Konya'daki fabrika arsasını değerletirmiş ve bu değerlendirme sonucu tespit edilen rayiç bedeli finansal tablolarına yansıtılmıştır.

Garanti karşılıkları

Garanti giderleri, Şirket'in üretim ve satışını gerçekleştirdikleri mallar için yaptıkları tamir-bakım masrafları, yetkili servislerin garanti kapsamında müşteriden bedel almaksızın yaptıkları işçilik ve malzeme giderleri, Şirket tarafından üstlenilen ilk bakım giderleri ile hasılatı cari döneme gelir olarak kaydedilen ürünlere ilişkin müteakip yıllarda söz konusu olabilecek geri dönüş ve tamir seviyelerinin geçmiş verilerden kaynaklanan tahminleri sonucu kaydedilir (Not 14 ve 20). Şirket, satışını gerçekleştirdiği malları 2 yıl boyunca garanti kapsamına almaktadır. Şirket, garanti giderlerinin önemli bir kısmının 1 yıl içinde gerçekleşmesini öngördüğü için garanti gider karşılıklarını kısa vadeli olarak yansıtılmaktadır.

Şüpheli ticari alacaklar karşılığı

Şirket yönetimi geçmiş tahsilat verilerini ve müşterilerinin mevcut durumlarını göz önünde bulundurarak ticari alacak portföyündeki şüpheli ticari alacakların belirlenmesi için tahminlerde bulunmuştur (Not 8).

Kıdem tazminatı karşılığı

Kıdem tazminatı karşılığı, iskonto oranları, gelecekteki maaş artışları ve çalışanların ayrılma oranlarını içeren birtakım varsayımlara dayalı aktüeryal hesaplamalar ile belirlenmektedir. Bu planların uzun vadeli olması sebebiyle, söz konusu varsayımlar önemli belirsizlikler içermektedir (Not 16).

Stok değer düşüklüğü karşılığı

Stok değer düşüklüğü ile ilgili olarak stoklar fiziksel olarak ve ne kadar geçmişten geldiği incelenmekte, teknik personelin görüşleri doğrultusunda kullanılabilirliği belirlenmekte ve kullanılmayacak olduğu tahmin edilen kalemler için karşılık ayrılmaktadır (Not 9). Stokların net gerçekleşebilir değerinin belirlenmesinde de liste satış fiyatları ve yıl içinde verilen ortalama iskonto oranlarına ilişkin veriler kullanılmakta ve katlanılacak satış giderlerine ilişkin tahminler yapılmaktadır.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihlerinde sona eren yıllara ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

Ertelenmiş vergi

Ertelenmiş vergi varlıkları, gelecekte vergiye tabi kar elde etmek suretiyle vergi avantajından yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla hesaplanmaktadır. Ertelenmiş vergi varlıkları, vergi avantajının muhtemel olması durumunda kullanılmamış vergi indirimi ve diğer geçici farklar üzerinden hesaplanmaktadır (Not 25).

Şirket, 31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 ve 31 Aralık 2008 tarihleri itibarıyla ertelenmiş vergi varlığını, sonraki dönemlerde netleştirilebilecek vergi yükümlülüğü doğuran yeterli karın oluşmasının kuvvetle muhtemel olması sebebiyle kaydetmiştir.

2.5 SPK Finansal Raporlama Standartları'nın ilk kez uygulanması

Şirket, SPK Finansal Raporlama Standartları'nı ilk defa 2008 yılında, 31 Aralık 2008 tarihini geçiş tarihi olarak kabul ederek uygulamıştır. Daha önce kullanmakta olduğu muhasebe uygulamaları (Türkiye'de geçerli olan yasal muhasebe uygulamaları) son kez 31 Aralık 2007 tarihi itibarıyla hazırladığı finansal tablolarda kullanmıştır.

Şirket, muhasebe kayıtlarını ve yasal mali tablolarını, Türk Ticaret Kanunu, Vergi Mevzuatı ve Maliye Bakanlığı tarafından yayınlanan Tek Düzen Hesap Planı'na uygun olarak Türk Lirası (TL) cinsinden hazırlamaktadır. Finansal tablolar, SPK finansal raporlama standartlarının gerektirdiği düzeltme kayıtları ve sınıflandırmalar yansıtılmak suretiyle hazırlanmıştır.

Tahminler

Şirket, daha önce hazırlamakta olduğu finansal tablolarında herhangi bir tahminde bulunulması gerekmekte iken, yeni uygulanan finansal raporlama standartları kapsamında maddi ve maddi olmayan duran varlıkların ekonomik ömürleri, garanti karşılıkları, şüpheli ticari alacaklar, kıdem tazminatı karşılığı, stok değer düşüklüğü ve ertelenmiş vergi alacakları ile ilgili tahminlerde bulunmuştur.

Şirket ayrıca yeni uygulamış olduğu finansal raporlama standartları kapsamında ticari alacaklar ve stoklar ile ilgili ek karşılıklar ayırmıştır. Bu karşılıklar ile ilgili açıklamalar "Önemli düzeltme ve yeniden sınıflama kayıtları" başlığı altında sunulmuştur. Yasal kayıtlarda bu karşılıkların ayrılması için bir takım yasal prosedürlerin tamamlanması gerekmekte, aksi takdirde önemli miktarda vergi kayıpları oluşabilmektedir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihlerinde sona eren yıllara ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

31 Aralık 2008 (SPK Finansal Raporlama Standartları'na geçiş) tarihi itibarıyla mutabakatı:

		Önceki uygulama	Geçişin etkileri	Yeniden düzenlenmiş
Dönen varlıklar		60.981.511	(16.395.831)	44.585.680
Nakit ve nakit benzerleri	A	247.702	(181.323)	66.379
Ticari alacaklar	B	18.095.464	(9.660.736)	8.434.728
İlişkili taraflardan alacaklar	C	-	6.874	6.874
Stoklar	D	40.203.898	(7.556.122)	32.647.776
Diğer dönen varlıklar	E	2.434.447	995.476	3.429.923
Duran varlıklar		30.937.774	12.960.474	43.898.248
Yatırım amaçlı gayrimenkuller	F	-	1.792.512	1.792.512
Maddi ve maddi olmayan duran varlıklar	F,G	30.412.437	6.555.837	36.968.274
Diğer duran varlıklar	H	525.337	(197.866)	327.471
Ertelenmiş vergi varlığı	P	-	4.809.991	4.809.991
Toplam varlıklar		91.919.285	(3.435.357)	88.483.928
Kısa vadeli yükümlülükler		34.754.699	50.068.922	84.823.621
Finansal borçlar	H,I,J	-	24.230.545	24.230.545
Ticari borçlar	K	19.380.485	(6.985.420)	12.395.065
İlişkili taraflara borçlar	L	-	42.528.397	42.528.397
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	J	15.374.214	(11.261.949)	4.112.265
Borç karşılıkları	L	-	1.487.358	1.487.358
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar	N	-	69.991	69.991
Uzun vadeli yükümlülükler		67.214.155	(51.972.043)	15.242.112
Finansal borçlar	H,I	29.286.946	(16.080.842)	13.206.104
Ticari borçlar	I	37.927.209	(37.927.209)	-
Uzun vadeli borç karşılıkları	T	-	1.614.803	1.614.803
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar	O	-	421.205	421.205
Özkaynaklar		(10.049.569)	(1.532.236)	(11.581.805)
Özkaynaklar				
Ödenmiş sermaye		12.000.000	-	12.000.000
Kardan ayrılmış kısıtlanmış yedekler		85.576	-	85.576
Geçmiş yıllar zararları	R	(22.135.145)	(1.532.236)	(23.667.381)
Toplam yükümlülükler ve özkaynaklar		91.919.285	(3.435.357)	88.483.928

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihlerinde sona eren yıllara ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

31 Aralık 2009 tarihi itibarıyla mutabakatı:

		Önceki uygulama	Geçişin etkileri	Yeniden Düzenlenmiş
Dönen varlıklar		57.073.475	(18.166.388)	38.907.087
Nakit ve nakit benzerleri		248.208	-	248.208
Ticari alacaklar	B,M	18.444.253	(16.036.215)	2.408.038
İlişkili taraflardan alacaklar	C	1.039.088	51.220	1.090.308
Stoklar	D	33.501.033	(2.828.037)	30.672.996
Diğer dönen varlıklar	E	3.840.893	646.644	4.487.537
Duran varlıklar		29.963.194	12.406.141	42.369.335
Yatırım amaçlı gayrimenkuller	F	-	1.753.901	1.753.901
Maddi ve maddi olmayan duran varlıklar	F,G	29.756.348	6.167.910	35.924.258
Diğer duran varlıklar		206.846	(78.854)	127.992
Ertelenmiş vergi varlığı	P	-	4.563.184	4.563.184
Toplam varlıklar		87.036.669	(5.760.247)	81.276.422
Kısa vadeli yükümlülükler		46.738.567	(48.105)	46.690.462
Finansal borçlar	H,I,J	9.916.087	13.160.803	23.076.890
Ticari borçlar	K	11.551.143	(1.216.328)	10.334.815
İlişkili taraflara borçlar	L	-	9.461.259	9.461.259
Diğer borçlar	M	25.271.337	(22.345.972)	2.925.365
Borç karşılıkları	L	-	782.820	782.820
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar	N	-	109.313	109.313
Uzun vadeli yükümlülükler		12.488.828	(10.318.639)	2.170.189
Finansal borçlar	H,I	12.488.828	(12.488.828)	-
Uzun vadeli borç karşılıkları	T	-	1.614.803	1.614.803
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar	O	-	555.386	555.386
Özkaynaklar		27.809.274	4.606.497	32.415.771
Özkaynaklar				
Ödenmiş sermaye		55.000.000	-	55.000.000
Kardan ayrılmış kısıtlanmış yedekler		85.576	-	85.576
Özel fonlar		950.000	-	950.000
Geçmiş yıllar zararları	S	(28.226.302)	4.606.497	(23.619.805)
Toplam yükümlülükler ve özkaynaklar		87.036.669	(5.760.247)	81.276.422

A: Kasa üzerindeki düzeltme kaydı etkileri
B: İskonto, şüpheli alacak karşılığı ve çeşitli sınıflamaların etkisi
C: İlişkili taraf alacaklarının sınıflamaları etkileri
D: Stoklar üzerinde değer düzeltmeleri ve sınıflamaların etkisi
E: Kredi faiz tahakkukları iptali ve faktoring işlemlerine ilişkin düzeltme ve sınıflamaların etkisi
F: Yatırım amaçlı gayrimenkulün sabit kıymetlerden sınıflanması etkisi
G: SPK amortisman ve çeşitli düzeltmelerin etkisi
H: Çeşitli sınıflamaların etkisi
I: Uzun vadeden kısa vadeye sınıflama
J: Faktoring borçlarının sınıflanması etkisi
K: İskonto etkileri ve sınıflamaların etkisi
L: İlişkili taraf borçlarının sınıflanması etkisi
N: İzin karşılıklarının etkisi
O: Kıdem tazminatı karşılığının etkisi
P: Ertelenmiş vergi etkisi
Q: Çalışmayan kısım giderlerinin sınıflama etkisi
R: Diğer satışların sınıflanması
S: Yukarıdaki düzeltmelerin geçmiş yıl zararları üzerindeki etkileri
T: Vergi affına ilişkin borç karşılığı etkisi

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihlerinde sona eren yıllara ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı) (Para birimi Türk Lirası (TL))

2. Finansal tabloların sunumuna ilişkin esaslar (devamı)

31 Aralık 2009 tarihi itibarıyla sona eren yıla ait kapsamlı gelir/gider tablosunun mutabakatı:

		Önceki uygulama	Geçişin etkileri	Yeniden düzenlenmiş
Sürdürülen faaliyetler				
Satış gelirleri	R	59.391.137	(359.309)	59.031.828
Satışların maliyeti (-)	D, G, M, N	(51.050.442)	1.413.322	(49.637.120)
Brüt kar		8.340.695	1.054.013	9.394.708
Araştırma ve geliştirme giderleri (-)	G	(956.128)	5.719	(950.409)
Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri (-)	G	(4.256.747)	660.449	(3.596.298)
Genel yönetim giderleri (-)	A, G, N	(2.625.761)	219.299	(2.406.462)
Diğer faaliyet gelirleri	G	619.793	187.353	807.146
Diğer faaliyet giderleri (-)	G	(3.853.722)	3.259.748	(593.974)
Faaliyet (zararı) / karı		(2.731.870)	5.386.581	2.654.711
Finansal gelirler		3.648.151	(375.047)	3.273.104
Finansal giderler (-)	D	(7.007.438)	1.374.006	(5.633.432)
Sürdürülen faaliyetler vergi öncesi (zararı) / karı		(6.091.157)	6.385.540	294.383
Sürdürülen faaliyetler vergi gideri, net		-	(246.807)	(246.807)
- Dönem vergi gideri (-)		-	-	-
- Ertelenmiş vergi gideri	P	-	(246.807)	(246.807)
Sürdürülen faaliyetler net dönem (zararı) / karı		(6.091.157)	6.138.733	47.576
Diğer kapsamlı gelir/gider		-	-	-
Toplam kapsamlı gelir (gider)		(6.091.157)	6.138.733	47.576
Diğer kapsamlı gelir		-	-	-
Diğer kapsamlı gelir (vergi sonrası)		(6.091.157)	6.138.733	47.576
Toplam kapsamlı gelir		(6.091.157)	6.138.733	47.576

3. İşletme birleşmeleri

Şirket'in cari ve önceki dönemde gerçekleşen işletme birleşmesi yoktur.

4. Bölümlere göre raporlama

Şirket yönetimi bölümlere göre raporlama yapmayı gerektirecek farklı türdeki ürün ve farklı coğrafi bölgeler olmadığı için bölümlere göre finansal bilgilerin raporlamasını yapmamaktadır. Şirket'in coğrafi piyasalarına (yurtiçi-yurtdışı) ve ürün grubu bazına göre satışlarının dağılımı Not 18'de gösterilmiştir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihlerinde sona eren yıllara ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı) (Para birimi Türk Lirası (TL))

5. Nakit ve nakit benzerleri

Raporlama dönemleri itibariyle Şirket'e ait vadeli mevduatların tutarları, ortalama getiri oranları ve ortalama vadeleri ile birlikte aşağıdaki gibidir;

	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Kasa	1.759	3.610	37.994	17.324
Bankalar - vadesiz mevduat	242.231	4.027.153	210.214	49.055
Bankalar - vadeli mevduat	44.484	42.049	-	-
Toplam nakit ve nakit benzerleri	288.474	4.072.812	248.208	66.379

31 Aralık 2011 ve 2010 tarihleri itibariyle 40.000 TL tutarındaki TL cinsinden vadeli mevduat, Şirket'in anlaşmalı olduğu akaryakıt firmasına teminat niteliğinde olup, bankada vadeli mevduat olarak tutulmaktadır. Bu mevduat süresiz vadeli olup faiz oranı yıllık %6,5'dir. Şirket'in 31 Aralık 2009 ve 31 Aralık 2008 tarihleri itibariyle vadeli mevduatı bulunmamaktadır.

31 Aralık 2011, 2010, 2009 ve 31 Aralık 2008 tarihleri itibariyle nakit akım tablolarında yer alan nakit ve nakit benzerlerinin detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Kasa	1.759	3.610	37.994	17.324
Bankalar	286.715	4.069.202	210.214	49.055
Eksi: Bloke banka mevduatları	(40.000)	(40.000)	-	-
Nakit akım tablosundaki nakit ve nakit benzerleri	248.774	4.032.812	248.208	66.379

6. Finansal borçlar

6.1 Kısa vadeli finansal borçlar

a) Finansal kuruluşlardan borçlar

	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Finansal kuruluşlara borçlar	24.641.506	19.627.793	22.870.956	31.477.146
Faktoring işlemlerinden borçlar (*)	11.681.543	33.931	205.934	5.959.503
	36.323.049	19.661.724	23.076.890	37.436.649
Eksi: Uzun vadeli finansal kuruluşlara borçlar	(10.219.786)	(5.926.334)	-	(13.206.104)
Kısa vadeli finansal borçlar	26.103.263	13.735.390	23.076.890	24.230.545

31 Aralık 2010 itibariyle Şirket'in Konya'da bulunan fabrika binaları üzerinde bankalardan kullanmış olduğu kredilere teminat olarak gösterilen ve nazım hesaplarında takip ettiği 64.700.000 TL değerinde ipotegi bulunmaktadır (2009 - 64.700.000 TL, 2008 - 64.700.000 TL).

(*) Faktoring işlemlerinden borçlar kabli rücu şeklinde faktoring kuruluşlarına transfer edilen vadeli çek ve senetlere ilişkin olup bilançonun aktifleri içinde Not 8'de detayları verilen vadeli çekler ve alacak senetleri içinde gösterilmektedir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihlerinde sona eren yıllara ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

6. Finansal borçlar (devamı)

Finansal kredilerden borçların faiz ve döviz detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2011		31 Aralık 2010		31 Aralık 2009		31 Aralık 2008	
	Efektif faiz oranı %	TL tutar	Efektif faiz oranı %	TL tutar	Efektif faiz oranı %	TL tutar	Efektif faiz oranı %	TL tutar
Kısa vadeli:								
- ABD Doları	%7,48	12.051.127	1 Yıllık Libor + %5,5	13.631.699	3 Aylık Libor+%2 ve 1 Yıllık Libor+ %5,5 ve %7,5	22.870.956	3 Aylık Libor+%2 ve 1 Yıllık Libor+ %5,5 ve %7,5	18.271.042
- TL	%19,31	2.370.593	%11,00	69.760	-	-	-	-
Uzun vadeli:								
- ABD Doları	%7,48	8.790.682	1 Yıllık Libor + %5,5	5.926.334	1 Yıllık Libor+	-	1 Yıllık Libor+	13.206.104
-TL	%19,31	1.429.104			%5,5 ve %7,5	-	%5,5 ve %7,5	-
		24.641.506		19.627.793		22.870.956		31.477.146

Finansal krediler etkin faiz oranı ile iskonto edilmiş bedel üzerinden değerlendirilmektedir ve kayıtlı değerlerinin gerçeğe uygun değerine yakın olduğu varsayılmaktadır.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihlerinde sona eren yıllara ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

6.2 Uzun vadeli finansal borçlar

	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Uzun vadeli finansal kuruluşlara borçlar	10.219.786	5.926.334	-	13.206.104
Uzun vadeli finansal borçlar	10.219.786	5.926.334	-	13.206.104

Uzun vadeli finansal borçların vadeleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
2010	-	-	-	8.006.822
2011	-	-	-	5.199.282
2012	-	1.288.334	-	-
2013 ve sonrası	10.219.786	4.638.000	-	-
	10.219.786	5.926.334	-	13.206.104

Şirket, 31 Aralık 2008 itibariyle uzun vadeli finansal borçlarını 2009 yılı içinde ödeyerek kapatmıştır.

7. Diğer finansal yükümlülükler

Şirket'in 31 Aralık 2011, 2010, 2009 ve 31 Aralık 2008 tarihleri itibariyle diğer finansal yükümlülüğü yoktur.

8. Ticari alacaklar ve borçlar

a) Ticari alacaklar

	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Ticari alacaklar	5.045.645	9.975.069	4.840.838	6.395.366
Vadeli çekler ve alacak senetleri	29.239.784	4.519.176	1.078.387	5.406.816
Ticari alacak ve senet reeskontu (-)	(233.349)	(271.065)	(251.188)	(168.126)
	34.052.080	14.223.180	5.668.037	11.634.056
Eksi: Şüpheli alacak karşılığı	(2.566.603)	(2.365.508)	(3.259.999)	(3.199.328)
	31.485.477	11.857.672	2.408.038	8.434.728

31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 dönemleri itibariyle, şüpheli alacaklar karşılığının hareketi aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
1 Ocak	(2.365.508)	(3.259.999)	(3.199.328)	(2.154.502)
Dönem içinde ayrılan karşılıklar	(201.095)	(46.663)	(60.671)	(1.044.826)
Kayıtlardan silinen şüpheli alacak (*)	-	941.154	-	-
31 Aralık	(2.566.603)	(2.365.508)	(3.259.999)	(3.199.328)

(*) Önceki dönemlerde karşılık ayrılan ancak tahsil mümkün olmadığı anlaşılan tutarlar 31 Aralık 2010 tarihi itibariyle kayıtlardan çıkartılmıştır.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihlerinde sona eren yıllara ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

8. Ticari alacaklar ve borçlar (devamı)

31 Aralık 2011, 2010, 2009 ve 2008 tarihleri itibariyle ticari alacaklara ilişkin yaşlandırma tablosu aşağıdaki gibidir:

	Toplam	Vadesi geçmemiş ve karşılık ayrılmamış tutarlar	Vadesi geçmiş olmakla birlikte karşılık ayrılmamış			
			1 aya kadar	1 ile 3 ay arası	3 ile 6 ay arası	6 ay ve üzeri
2011	5.045.645	4.786.065	57.628	201.952	-	-
2010	9.975.069	9.767.801	96.900	1.203	150	109.015
2009	4.840.838	2.242.718	2.093.948	443.619	2.891	57.662
2008	6.395.366	3.554.134	1.539.307	1.205.658	-	96.267

b) Ticari borçlar

	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Ticari borçlar	31.808.803	21.354.486	6.939.904	7.421.054
Borç senetleri	55.326.841	7.635.423	3.664.042	5.200.556
Ticari borçlar ve senet reeskontu (-)	(1.275.330)	(431.895)	(269.131)	(226.545)
	85.860.314	28.558.014	10.334.815	12.395.065

9. Stoklar

	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Hammadde	44.081.237	27.459.521	25.848.825	20.475.709
Yarı mamul stokları	2.062.036	1.110.449	1.089.010	1.359.298
Mamul stokları	16.933.831	709.767	2.199.798	5.435.398
Ticari mallar	3.238.823	1.733.067	1.433.504	1.516.707
Yoldaki mallar	14.523.118	2.009.160	1.199.364	5.493.471
	80.839.045	33.021.964	31.770.501	34.280.583
Eksi: Stok değer düşüklüğü karşılığı (*)	(929.973)	(803.842)	(1.097.505)	(1.632.807)
	79.909.072	32.218.122	30.672.996	32.647.776

(*) 31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihleri itibariyle mamul stokları ve ticari mallar için ayrılan değer düşüklüğü karşılığı satışların maliyeti hesabında gösterilmiştir.

31 Aralık 2011, 2010, 2009 ve 31 Aralık 2008 tarihleri itibariyle stoklar üzerinde herhangi bir rehin veya ipotek bulunmamaktadır.

Dönemler itibariyle stok değer düşüklüğü hareketleri aşağıdaki gibidir;

	2011	2010	2009
1 Ocak itibariyle	(803.842)	(1.097.505)	(1.632.807)
Cari yıl gideri	(895.018)	(768.886)	(241.195)
Cari yılda satışlarla gerçekleşenler	768.887	1.062.549	776.497
31 Aralık itibariyle	(929.973)	(803.842)	(1.097.505)

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihlerinde sona eren yıllara ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

10. Maddi duran varlıklar

	Arsalar	Binalar	Makine ve teçhizat	Taşıtlar	Döşeme ve demirbaşlar	Özel maliyetler	Yapılmakta olan yatırımlar (*)	Toplam
Maliyet								
1 Ocak 2011	2.255.238	7.044.978	34.842.820	1.079.378	1.384.863	308.184	8.035.724	54.951.185
Girişler	-	772.400	4.014.847	725.191	983.623	-	2.069.193	8.565.254
Çıkışlar	-	-	(1.461.324)	(100.055)	(78.480)	-	(137.939)	(1.777.798)
Transferler	-	-	8.155.291	-	-	-	(8.155.291)	-
Muhasebe politikasındaki değişimin etkisi (**)	41.443.301	-	-	-	-	-	-	41.443.301
31 Aralık 2011	43.698.539	7.817.378	45.551.634	1.704.514	2.290.006	308.184	1.811.687	103.181.942
Birikmiş amortisman								
1 Ocak 2011	-	904.510	15.525.225	269.626	998.037	238.023	-	17.935.421
Cari yıl amortismanı	-	161.077	2.700.227	186.139	204.808	54.225	-	3.306.476
Çıkışlar	-	-	(584.635)	(18.811)	(77.953)	-	-	(681.399)
31 Aralık 2011	-	1.065.587	17.640.817	436.954	1.124.892	292.248	-	20.560.498
1 Ocak 2011 tarihindeki net defter değeri	2.255.238	6.140.468	19.317.595	809.752	386.826	70.161	8.035.724	37.015.764
31 Aralık 2011 tarihindeki net defter değeri	43.698.539	6.751.791	27.910.817	1.267.560	1.165.114	15.936	1.811.687	82.621.444

(*) Şirket, 2011 yılında yapılmakta olan yatırımlar hesabı içinde takip ettiği geliştirme giderleri için Tübitak' tan 1.338.738 TL tutarında hibe geliri elde etmiştir. Şirket, söz konusu hibe gelirlerini yapılmakta olan yatırımlar hesabı altında takip ettiği geliştirme giderlerinden netlemiştir.

(**) Arsaların rayiç değer tespit çalışması Sermaye Piyasası Kurulu tarafından İlanlı TSKB Gayrimenkul Değerleme A.Ş. tarafından emsal fiyat yöntemi uygulamasi ile belirlenmiştir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihlerinde sona eren yıllara ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

10. Maddi duran varlıklar (devamı)

Maliyet	Arsalar	Binalar	Makine ve teçhizat	Taahhütler	Döşeme ve demirbaşlar	Özel maliyetler	Yapılmakta olan yatırımlar (*)	Toplam
1 Ocak 2010	2.255.238	7.044.978	33.140.948	522.909	1.127.473	308.184	7.149.516(*)	51.549.246
Girişler	-	-	1.701.872	562.285	257.390	-	886.208	3.407.755
Çıkışlar	-	-	-	(5.816)	-	-	-	(5.816)
31 Aralık 2010	2.255.238	7.044.978	34.842.820	1.079.378	1.384.863	308.184	8.035.724	54.951.185
Birikmiş amortisman								
1 Ocak 2010	-	763.608	13.846.103	120.185	784.556	180.010	-	15.694.462
Cari yıl amortismanı	-	140.902	1.679.122	155.257	213.481	58.013	-	2.246.775
Çıkışlar	-	-	-	(5.816)	-	-	-	(5.816)
31 Aralık 2010	-	904.510	15.525.225	269.626	998.037	238.023	-	17.935.421
1 Ocak 2010 tarihindeki net defter değeri	2.255.238	6.281.370	19.294.845	402.724	342.917	128.174	7.149.516	35.854.784
31 Aralık 2010 tarihindeki net defter değeri	2.255.238	6.140.468	19.317.595	809.752	386.826	70.161	8.035.724	37.015.764

(*) 31 Aralık 2010 tarihi itibarıyla yapılmakta olan yatırımların 4.956.379 TL tutarındaki kısmı Şirket'in Konya fabrikasındaki Dökümhane hattı yatırımına ilişkin olup, Şirket, yapılmakta olan yatırımlar altında takip ettiği bu yatırıma 1 Ocak 2005 tarihinde başlamıştır. Fabrikanın devir aşamasında planlanan Dökümhane hattı yatırımı Aralık 2011'de tamamlanmıştır.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihlerinde sona eren yıllara ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

10. Maddi duran varlıklar (devamı)

Maliyet	Arsalar	Binalar	Makine ve teçhizat	Taahhütler	Döşeme ve demirbaşlar	Özel maliyetler	Yapılmakta olan yatırımlar	Toplam
1 Ocak 2009	2.255.238	7.044.978	32.835.588	354.804	1.101.275	308.184	6.219.775	50.119.842
Girişler	-	-	305.360	188.105	26.198	-	929.741	1.429.404
31 Aralık 2009	2.255.238	7.044.978	33.140.948	522.909	1.127.473	308.184	7.149.516	51.549.246
Birikmiş amortisman								
1 Ocak 2009	-	622.711	11.846.145	50.949	569.817	120.858	-	13.210.480
Cari yıl amortismanı	-	140.897	1.999.958	69.236	214.739	59.152	-	2.483.982
31 Aralık 2009	-	763.608	13.846.103	120.185	784.556	180.010	-	15.694.462
1 Ocak 2009 tarihindeki net değerleri	2.255.238	6.422.267	20.989.443	303.855	531.458	187.326	6.219.775	36.909.362
31 Aralık 2009 tarihindeki net değerleri	2.255.238	6.281.370	19.294.845	402.724	342.917	128.174	7.149.516	35.854.784

31 Aralık 2010 tarihi itibarıyla Şirket'in Konya'da bulunan fabrika binaları üzerinde aldığı kredilere teminat olarak gösterilen ve nazım hesaplarında takip ettiği 64.700.000 TL değerinde verilmiş ipotegi bulunmaktadır (2009 - 64.700.000 TL, 2008 - 64.700.000 TL).

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihlerinde sona eren yıllara ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

11. Maddi olmayan duran varlıklar

	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Yazılım hakları	1.258.262	69.475	58.912	117.026
1 Ocak net defter değeri	1.258.262	69.475	58.912	117.026
Alımlar	165.796	1.234.729	28.353	34.463
İtfa payları	(302.853)	(45.942)	(17.790)	(12.018)
Çıkışlar, net	(592.397)	-	-	(80.559)
31 Aralık net defter değeri	528.808	1.258.262	69.475	58.912
31 Aralık				
Maliyet	920.551	1.347.155	112.426	84.073
Birikmiş itfa payları	(391.746)	(88.893)	(42.951)	(25.161)
Net defter değeri	528.805	1.258.262	69.475	58.912

Şirket, 2010 ve 2011 yılları içinde geliştirme giderleri kapsamında Tübitak' tan 1.083.662 TL tutarında hibe geliri elde etmiştir. Şirket, sözkonusu hibe gelirlerini, 2010 yılında oluşan geliştirme giderlerinden netleyerek geliştirme giderlerini aktifleştirmiş olup, 5 yıl üzerinden itfa etmektedir.

Şirket'in maddi olmayan duran varlıkları üzerinde rehin veya ipotek bulunmamaktadır.

12. Tamamıyla amorteye ve itfa olmuş maddi ve maddi olmayan duran varlıklar

Yıllar itibariyle tamamen amorteye ve itfa olmuş ancak ilgili yıllarda halen kullanımda olan sabit kıymetlerin defter değerleri aşağıdaki gibidir.

	2011	2010	2009	2008
Makine ve teçhizat	6.791.259	6.793.196	6.148.152	2.712.881
Taşıtlar	252.870	164.080	101.057	-
Döşeme ve demirbaşlar	886.294	258.982	75.015	41.313
Haklar	63.216	-	-	-
Özel maliyetler	271.138	21.900	-	-
	8.264.777	7.238.158	6.324.224	2.754.194

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihlerinde sona eren yıllara ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

13. Yatırım amaçlı gayrimenkuller

	2011	2010	2009
Maliyet			
Açılış bakiyesi	1.930.542	1.930.542	1.930.542
Kapanış bakiyesi	1.930.542	1.930.542	1.930.542
Açılış bakiyesi	215.252	176.641	138.030
Dönem amortisman gideri	38.611	38.611	38.611
Kapanış bakiyesi	253.863	215.252	176.641
Net defter değeri	1.676.679	1.715.290	1.753.901

31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihleri itibariyle yatırım amaçlı gayrimenkuller ofis şeklinde kiraya verilen dairelerden oluşmaktadır. Yatırım amaçlı bu gayrimenkuller ana ortaklık tarafından kontrol edilen ilişkili taraflara operasyonel kiralama yoluyla kiralanmıştır. Şirket, 2011, 2010 ve 2009 yıllarında bu yatırım amaçlı gayrimenkullerin kiralanmasından toplamda 271.982 TL, 246.551 TL ve 254.460 TL tutarında kira geliri elde etmiştir.

Şirket, 2010 yılı sonu itibariyle yatırım amaçlı gayrimenkullerin gerçeğe uygun değerlerini tespit etmek amacıyla bir değerlendirme çalışması yaptırmıştır. Bu çalışmaya göre Şirket, yatırım amaçlı gayrimenkullerinin rayiç bedelini 31 Aralık 2011 tarihi itibariyle yaklaşık 6.000.000 TL olarak belirlemiş olup, bu bedelin finansal tablolardaki taşınan değerinin üzerinde olduğu tespit edilmiştir.

Şirket'in yatırım amaçlı gayrimenkulleri üzerinde Albayrak Ailesi tarafından yönetilen şirketlerin finansal kuruluşlardan almış olduğu borçlara ilişkin 6.000.000 TL tutarında ipotek bulunmaktadır.

14. Karşılıklar, koşullu varlık ve yükümlülükler

Kısa vadeli borç karşılıkları

	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Garanti karşılıkları	5.161.229	2.276.057	782.820	1.487.358
İş davaları karşılıkları	-	51.419	-	-
Vergi affına ilişkin borç karşılıkları (*)	-	1.614.803	-	-
	5.161.229	3.942.279	782.820	1.487.358

Garanti gider karşılığının dönemler itibariyle hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2011	2010	2009
1 Ocak	2.276.057	782.820	1.487.358
Dönem içinde kullanılan karşılık tutarı	(4.514.966)	(3.292.027)	(2.055.885)
Dönem içinde ayrılan karşılık tutarı	7.400.138	4.785.264	1.351.347
31 Aralık	5.161.229	2.276.057	782.820

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihlerinde sona eren yıllara ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

14. Karşılıklar, koşullu varlık ve yükümlülükler (devamı)

Uzun vadeli borç karşılıkları

	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Vergi affına ilişkin borç karşılıkları (*)	-	-	1.614.803	1.614.803
	-	-	1.614.803	1.614.803

(*) Şirket 25 Şubat 2011'de Resmi Gazete'de yayımlanan 6111 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Kanun'dan faydalanmıştır. Kanun esas itibarıyla, 31 Aralık 2010 tarihinden önce tahakkuk eden, vergilerin, gümrük vergilerinin, Sosyal Güvenlik Kanunu kapsamına giren alacakların ve diğer bazı alacaklarının yeniden yapılandırılmasını içermektedir. Şirket, Kanun'un yayımlandığı tarih itibarıyla 20 Nisan 2010 tarihli vergi inceleme raporu kapsamında İhtilafı (Kesinleşmemiş veya dava aşamasındaki) olan vergi cezalarına ilişkin vergi dairesine başvuru yaparak uzlaşma yoluna gitmiştir. Şirket, 18 Mayıs 2011 tarihinde yapılan uzlaşma neticesinde 2005 hesap dönemi ile alakalı 1.614.803 TL tutarındaki yeniden yapılandırılan vergi borçlarını 89.711,28 TL'lik 18 eşit taksit halinde 3 yıl içinde ödemeyi kabul etmiştir. Şirket, bu yeniden yapılandırılan vergi borçlarına ilişkin 31 Aralık 2008 açılış bilançosunda uzun vadeli borç karşılıkları hesabı altında 1.614.803 TL tutarında karşılık ayırmıştır. Şirket, 30 Haziran 2011 tarihinden itibaren yeniden yapılandırılan vergi borçlarına ilişkin 358.845 TL tutarındaki ilk 4 taksidi ödemiştir. Şirket'in 31 Aralık 2011 tarihi itibarıyla Davutpaşa vergi dairesine 538.268 TL'si kısa vadeli ve 717.690 TL'si ise uzun vadeli olmak üzere toplam 1.255.938 TL tutarında borcu bulunmaktadır(Not 17).

15. Taahhütler

31 Aralık 2011, 2010, 2009 ve 31 Aralık 2008 tarihleri itibarıyla Şirket'in teminat, rehin ve ipotek (TRİ) pozisyonuna ilişkin tablosu aşağıdaki gibidir. Şirket tarafından verilen TRİ'ler:

	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
A:Kendi tüzel kişiliği adına vermiş olduğu teminat ve ipotek'lerin toplam tutarı	3.408.449	76.700.000	76.700.000	76.700.000
B:Olağan ticari faaliyetlerinin yürütülmesi amacıyla diğer 3.kişilerin borcunu temin amacıyla vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı (*)	232.008.692	42.149.030	21.169.283	30.648.467
C:Diğer verilen TRİ'lerin toplam tutarı	6.000.000	7.599.909	5.583.706	5.472.156
i. Ana ortak rehine vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı		-	-	-
ii.B ve C maddeleri kapsamına girmeyen diğer Grup şirketleri lehine vermiş olduğu TRİ'lerin toplam tutarı	6.000.000	7.599.909	5.583.706	5.472.156
Toplam	241.417.141	126.448.939	103.452.989	112.820.623

Döviz cinsinden TRİ'lerin detayı aşağıdaki gibidir (TL karşılıkları);

	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Türk Lirası	241.417.141	56.580.939	33.584.989	42.952.623
ABD Doları	-	69.868.000	69.868.000	69.868.000
Toplam	241.417.141	126.448.939	103.452.989	112.820.623

(*) Şirket ve Ziraat Bankası "Banka" arasında Aralık 2010'da bir anlaşma imzalanmıştır. Bu anlaşma kapsamında Şirket, Tümosan traktör bayileri (Bayi) kanalıyla satmış olduğu traktörlere ilişkin Banka aracılığıyla kredi kullanarak traktör satın alan müşterinin bu krediyi geri ödeyememesi durumunda; Banka, icra yoluyla satışa çıkan traktörlerin satışından elde edilecek gelir ile ilgili traktör için Türkiye Sigorta ve Reasürans Şirketleri Birliği tarafından belirlenen kasko bedelinin %75'i arasındaki farkı Şirket'ten talep etme hakkına sahiptir. Ancak Şirket, Banka tarafından kendinden talep edilecek farkı birebir traktör satışını yapan Bayii'ye yansıtmaktadır. Dolayısıyla yukarıda bahsi geçen teminat bankaya Şirket tarafından verilen bir teminat olmakla beraber, yükümlülük nihayetinde Bayii' ye aktarılmaktadır.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihlerinde sona eren yıllara ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

16. Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar

a) Kısa vadeli çalışanlara sağlanan faydalar

	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Kullanılmamış izin karşılıkları	333.770	256.338	109.313	69.991
	333.770	256.338	109.313	69.991

b) Uzun vadeli çalışanlara sağlanan faydalar

	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Kıdem tazminatı karşılığı	1.303.786	1.170.137	555.386	421.205
	1.303.786	1.170.137	555.386	421.205

Şirket, Türkiye'deki mevcut iş kanunu gereğince, emeklilik nedeni ile işten ayrılma veya istifa ve kötü davranış dışındaki nedenlerle işine son verilen, askerlik nedeniyle işten ayrılmak zorunda kalan ve en az bir yıl hizmet vermiş personele belirli miktarda kıdem tazminatı ödemekle yükümlüdür. Ödenecek tazminat her hizmet yılı için bir aylık maaş tutarı kadardır ve bu miktar 31 Aralık 2011 itibarıyla 2.732 TL, 31 Aralık 2010 tarihi itibarıyla 2.623 TL, 31 Aralık 2009 tarihi itibarıyla 2.427 TL, 31 Aralık 2008 tarihi itibarıyla 2.260 TL ile sınırlanmıştır.

Şirket, geçmiş deneyimlerden edinilen bilgilere dayanarak, kıdem tazminatı almaya hak kazanan çalışanların hak kazandıkları menfaatleri, bilanço tarihinde geçerli olan devlet tahvili oranlarını kullanarak iskonto işlemine tabi tutmuş ve indirgenmiş net değerleri üzerinden finansal tablolarına yansıtmıştır. Kıdem tazminatı karşılığı, çalışanların emekliliği halinde ödenmesi gerekecek muhtemel yükümlülüğün bugünkü değeri hesaplanarak ayrılır. Buna bağlı olarak, 31 Aralık 2011, 2010, 2009 ve 31 Aralık 2008 tarihleri itibarıyla yükümlülüğü hesaplamak için kullanılan aktüer varsayımları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
İskonto oranı	%10,00	%10,00	%11,00	%12,00
Tahmin edilen limit/ücret artışı	%5,10	%5,10	%4,80	%5,40
Net iskonto oranı	%4,66	%4,66	%5,92	%6,26

Kıdem tazminatı karşılığının hareketi aşağıdaki gibidir:

	2011	2010	2009
1 Ocak	1.170.137	555.386	421.205
Hizmet maliyeti	422.620	329.081	225.871
Faiz gideri	117.014	55.539	46.333
Aktüeryal (gelir) / gider	(309.026)	328.741	5.730
Ödenen	(96.959)	(98.610)	(143.753)
31 Aralık	1.303.786	1.170.137	555.386

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihlerinde sona eren yıllara ait
finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

17. Diğer varlık ve yükümlülükler

a) Diğer dönen varlıklar

	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Devreden KDV	17.945.143	9.321.913	3.299.168	2.005.904
Verilen sipariş avansları	1.781.406	1.747.824	912.585	826.697
Peşin ödenen giderler	117.817	-	-	202.362
Diğer	229.920	150.005	275.784	394.960
	20.074.286	11.219.742	4.487.537	3.429.923

b) Diğer duran varlıklar

	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Diğer duran varlıklar (*)	68.242	120.909	127.991	327.471
	68.242	120.909	127.991	327.471

(*) Diğer duran varlıklar, Şirket'in sigorta poliçelerine istinaden yapmış olduğu peşin ödemelerinden oluşmaktadır.

c) Diğer yükümlülükler

Diğer kısa vadeli yükümlülükler

	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Alınan sipariş avansları	2.052.127	1.592.770	1.944.122	2.406.302
Ödenecek vergi ve fonlar (Not 14)	715.593	110.874	459.272	893.318
Personele borçlar	457.958	354.775	227.703	393.116
Ödenecek sosyal güvenlik kesintileri	237.548	183.854	100.440	35.330
Diğer KDV	20.436	45.025	11.528	2.196
Diğer	9.783	149.577	182.300	382.003
	3.493.445	2.436.875	2.925.365	4.112.265

Diğer uzun vadeli yükümlülükler

	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Vergi affına ilişkin yükümlülükler (Not 14)	717.690	-	-	-
	717.690	-	-	-

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihlerinde sona eren yıllara ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

18. Özkaynaklar

a) Sermaye

Şirket'in 31 Aralık 2011, 2010, 2009 ve 31 Aralık 2008 tarihleri itibarıyla içindeki payları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2011		31 Aralık 2010		31 Aralık 2009		31 Aralık 2008	
	Oran (%)	TL	Oran (%)	TL	Oran (%)	TL	Oran (%)	TL
Ereğli Tekstil Turizm Sanayi ve Ticaret A.Ş.	%78,18	43.742.725	%78,18	43.742.725	78,18	43.000.000	-	-
Muzaffer Albayrak	%6,27	3.509.600	%6,27	3.509.600	3,11	1.710.000	14,25	1.710.000
Ahmet Albayrak (Ahmet oğlu)	%3,11	1.739.535	%3,11	1.739.535	3,11	1.710.000	14,25	1.710.000
Bayram Albayrak	%3,11	1.739.535	%3,11	1.739.535	3,11	1.710.000	14,25	1.710.000
Nuri Albayrak	%3,11	1.739.535	%3,11	1.739.535	3,11	1.710.000	14,25	1.710.000
Kazım Albayrak	%3,11	1.739.535	%3,11	1.739.535	3,11	1.710.000	14,25	1.710.000
Mustafa Albayrak	%3,11	1.739.535	%3,11	1.739.535	3,11	1.710.000	14,25	1.710.000
Ahmet Albayrak (Kazım oğlu)	-	-	-	-	3,16	1.740.000	14,50	1.740.000
Sermaye	100	55.950.000	100	55.950.000	100	55.000.000	100	12.000.000
Ödenmiş sermaye		55.950.000		55.950.000		55.000.000		12.000.000

Şirket'in 31 Aralık 2011 tarihi itibarıyla sermayesinin tümü ödenmiş olup, nominal değeri 55.950.000 TL ve beheri 1 TL olan 55.950.000 adet hissedenden oluşmaktadır (31 Aralık 2010 - Sermaye: 55.950.000 TL, beheri 1 TL olan 55.950.000 adet hisse; 31 Aralık 2009 Sermaye: 55.000.000 TL, beheri 1 TL olan 55.000.000 adet hisse ve 31 Aralık 2008 - Sermaye: 12.000.000 TL, beheri 1 TL olan 12.000.000 adet hisse).

1 Ocak 2008 itibarıyla yürürlüğe giren Seri: XI, No: 29 sayılı tebliğ ve ona açıklama getiren SPK duyurularına göre "Ödenmiş Sermaye", "Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler" ve "Hisse Senedi İhraç Primleri"nin yasal kayıtlardaki tutarları üzerinden gösterilmesi gerekmektedir.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihlerinde sona eren yıllara ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

18. Özkaynaklar (devamı)

Söz konusu tebliğin uygulanması esnasında değerlemelerde çıkan farklılıkların:

- "Ödenmiş Sermaye"den kaynaklanmaktaysa ve henüz sermayeye ilave edilmemişse, "Ödenmiş Sermaye" kaleminden sonra gelmek üzere açılacak "Sermaye Düzeltmesi Farkları" kalemiyle;
- "Kardan Ayrılan Kısıtlanmış Yedekler" ve "Hisse Senedi İhraç Primleri"nden kaynaklanmakta ve henüz kar dağıtımı veya sermaye artırımına konu olmamışsa "Geçmiş Yıllar Kar/Zararıyla" ilişkilendirilmesi gerekmektedir. Diğer özkaynak kalemleri ise SPK Finansal Raporlama Standartları çerçevesinde değerlendirilen tutarları ile gösterilmektedir.

b) Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler

Türk Ticaret Kanunu'na göre birinci tertip yasal yedekler, şirketin ödenmiş sermayesinin %20'sine ulaşıncaya kadar, kanuni net karın %5'i olarak ayrılır. Türk Ticaret Kanunu'na göre, yasal yedekler ödenmiş sermayenin %50'sini geçmediği sürece sadece zararları netleştirmek veya işletmenin sürekliliğini sağlama amaçlı işlemler için kullanılabilir, bunun dışında herhangi bir şekilde kullanılması mümkün değildir. Ayrıca, Gayrimenkul ve İştirak Hissesi Satış Kazancı İstisnası'ndan yararlanabilmek için söz konusu kazançların %75'inin pasifte bir fon hesabında (özel yedekler) tutulması ve 5 yıl süre ile işletmeden çekilmemesi gerekmektedir.

Yukarıda bahsedilen kardan ayrılan kısıtlanmış yedeklerin detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Kardan ayrılan kısıtlanmış yasal yedekler	85.576	85.576	85.576	85.576
	85.576	85.576	85.576	85.576

c) Özel fonlar

Şirket ortakları tarafından 5811 Sayılı Varlık Barışı düzenlemesi kapsamında Şirket'e aktarılan nakit parayı ifade etmektedir. Banka aracılığıyla getirilen bu nakit 31 Aralık 2009 tarihinde Özel fonlar hesabına alınmış ve daha sonra da 6 Haziran 2010 tarihinde sermaye hesabına aktarılmıştır.

d) Geçmiş yıl karları/(zararları)

Şirket'in Vergi Usul Kanunu'na göre hazırlanmış yasal finansal tablolarında yer alan ödenmiş sermaye haricindeki özkaynak kalemleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Yasal yedekler	85.576	85.576	85.576	85.576
Geçmiş yıl (zararları)/karları	(5.478.457)	(28.226.302)	(22.135.145)	352.242
Net dönem karı/(zararı)	56.387.332	22.747.845	(6.091.157)	(22.487.387)
	50.994.451	(5.392.881)	(28.140.726)	(22.049.569)

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihlerinde sona eren yıllara ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

19. Satışlar ve satışların maliyeti

a) Satışlar ve satışların maliyeti tablosu

Satışlar:	2011	2010	2009
Yurtiçi satışlar	406.770.910	179.259.508	57.936.569
Yurtdışı satışlar	4.707.155	3.014.133	1.972.404
Satış indirimleri ve iadeler	(60.551)	(1.160.710)	(877.145)
Toplam satışlar, net	411.417.514	181.112.931	59.031.828
Satışların maliyeti:	2011	2010	2009
İlk madde ve malzeme giderleri	281.679.443	132.226.937	43.694.127
Genel üretim giderleri	10.407.272	6.196.261	2.236.586
Personel giderleri	6.796.786	3.704.189	2.247.208
Amortisman ve itfa payları	3.186.051	1.980.403	2.315.798
Yarı mamul stoklarındaki değişim	951.587	(21.439)	270.288
Mamul stoklarındaki değişim	16.097.933	(1.196.368)	(2.700.299)
	319.119.072	142.889.983	48.063.708
Satılan ticari mal maliyeti	1.664.750	2.080.377	1.473.592
Satılan hizmet maliyeti	-	1.408.223	99.820
	1.664.750	3.488.600	1.573.412
Satışların toplam maliyeti (-)	320.783.822	146.378.583	49.637.120
Brüt kar	90.633.692	34.734.348	9.394.708

b) Satışların ürün gruplarına göre dağılımı (net)

	2011	2010	2009
Traktör satışları	407.910.086	178.172.606	56.754.567
Motor satışları	1.759.629	1.609.529	1.044.177
Yedek parça satışları	1.747.799	1.330.796	1.233.084
Toplam satışlar	411.417.514	181.112.931	59.031.828

20. Faaliyet giderleri

	2011	2010	2009
Araştırma ve geliştirme giderleri	1.574.455	779.383	950.409
Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri	15.894.098	8.872.279	3.596.298
Genel yönetim giderleri	4.076.615	2.566.651	2.406.462
	21.545.168	12.218.313	6.953.169

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihlerinde sona eren yıllara ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

20. Faaliyet giderleri (devamı)**a) Araştırma ve geliştirme giderleri**

	2011	2010	2009
Personel giderleri	868.273	139.751	210.429
Dışardan sağlanan fayda ve hizmetler	548.931	144.598	5.384
Proje ve etüd giderleri	26.100	188.847	642.539
İlkmadde ve malzeme kullanımları	2.392	154.698	-
Diğer	128.759	151.489	92.057
	1.574.455	779.383	950.409

b) Pazarlama, satış ve dağıtım giderleri

	2011	2010	2009
Garanti karşılığı giderleri	7.400.138	4.785.264	1.351.347
Satış nakliye giderleri	3.282.344	1.786.783	681.785
Promosyon giderleri	1.609.336	98.451	11.930
Personel giderleri	1.383.120	1.002.292	435.649
Reklam ve ilan giderleri	736.835	98.617	33.341
Fuar ve sergi giderleri	459.269	503.326	339.914
Prim ve komisyon giderleri	181.460	32.145	191.638
Konaklama giderleri	171.109	123.995	87.626
Akaryakıt giderleri	100.268	103.983	79.324
Taşıt kira giderleri	95.218	149.281	211.900
Gezici servis yemek ve konaklama giderleri	27.266	19.636	55.376
Diğer	447.735	168.506	116.468
	15.894.098	8.872.279	3.596.298

c) Genel yönetim giderleri

	2011	2010	2009
Personel giderleri	1.425.079	1.059.958	1.161.832
Amortisman ve itfa giderleri	461.889	350.925	224.585
Bilgi işlem malzeme giderleri	351.929	54.513	-
Kira giderleri	241.773	184.575	256.665
Mali ve hukuk müşavirlik giderleri	213.035	252.202	197.268
Abone ve aidat giderleri	108.932	84.557	84.655
Yurt içi yol ve konaklama giderleri	90.910	44.298	50.727
Telefon giderleri	81.311	73.468	54.109
Akaryakıt giderleri	55.122	43.283	34.715
Teminat mektubu komisyonları	51.703	26.214	18.969
Taşıt kira giderleri	43.233	37.842	75.610
Kırtasiye giderleri	34.172	35.558	21.062
Diğer	917.527	319.259	226.265
	4.076.615	2.566.652	2.406.462

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihlerinde sona eren yıllara ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

21. Niteliklerine göre giderler

Amortisman ile itfa ve tükenme paylarının hesap bazında dökümü aşağıdaki gibidir:

a) Amortisman ve itfa giderleri

	2011	2010	2009
Satışların maliyeti	3.186.051	1.980.403	2.315.798
Genel yönetim giderleri	461.889	350.925	224.585
	3.647.940	2.331.328	2.540.383

b) Çalışanlara sağlanan faydalar

	2011	2010	2009
Maaş ve ücretler	8.361.304	4.933.105	3.316.917
Sosyal güvenlik giderleri	1.395.449	874.476	594.449
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin giderler	716.505	98.609	143.752
	10.473.258	5.906.190	4.055.118

22. Diğer faaliyetlerden gelirler/giderler

a) Diğer faaliyet giderleri

	2011	2010	2009
Sabit kıymet satış zararları	906.992	-	-
Bağış ve yardımlar	589.799	-	175.546
Şüpheli alacak gider karşılığı	201.095	46.663	60.671
Vergi ceza giderleri	214.739	158.447	208.306
Diğer	675.653	43.459	149.451
	2.588.278	248.569	593.974

b) Diğer faaliyet gelirleri

	2011	2010	2009
Hurda ve ilk madde satış gelirleri	1.240.066	1.283.002	276.246
Kira gelirleri	289.908	274.852	278.886
Diğer	741.206	370.060	252.014
	2.271.180	1.927.914	807.146

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihlerinde sona eren yıllara ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

23. Finansal gelirler

	2011	2010	2009
Kur farkı gelirleri	5.991.831	2.638.325	3.262.597
Faiz gelirleri	3.381.241	257	10.507
	9.373.072	2.638.582	3.273.104

24. Finansal giderler

	2011	2010	2009
Kur farkı zararları (-)	10.439.792	3.095.463	3.928.916
Faiz giderleri (-)	1.240.686	3.061.969	1.022.855
Faktoring komisyon giderleri (-)	80.158	34.410	681.661
	11.760.636	6.191.842	5.633.432

25. Vergi varlık ve yükümlülükleri

Türkiye’de, kurumlar vergisi oranı %20’dir. Kurumlar vergisi oranı kurumların ticari kazancına vergi yasaları gereğince indirim kabul edilmeyen giderlerin ilave edilmesi, vergi yasalarında yer alan istisna ve indirimlerin indirilmesi sonucu bulunacak safi kurum kazancına uygulanır.

Transfer fiyatlandırması konusu Kurumlar Vergisi Kanunu’nun 13’üncü maddesinin "Transfer Fiyatlandırması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımı" başlıklı 13. maddesi ile düzenleme altına alınmış, konu hakkında uygulamaya yönelik ayrıntılı açıklamalara ise "Transfer Fiyatlandırması Yoluyla Örtülü Kazanç Dağıtımı Hakkında Genel Tebliğ" de yer verilmiştir.

Söz konusu düzenlemeler uyarınca, ilişkili kuruluşlarla/kişilerle emsallere uygunluk ilkesine aykırı olarak tespit edilen bedel üzerinden mal veya hizmet alımı ya da satımı yapılması durumunda, kazanç transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü olarak dağıtılmış sayılmakta ve bu nitelikteki kazanç dağıtımları kurumlar vergisi açısından indirim tabi tutulmamaktadır.

Kurumlar Vergisi Kanunu’na göre beyanname üzerinde gösterilen mali zararlar 5 yılı aşmamak kaydıyla dönemin kurumlar vergisi matrahından indirilebilir. Beyanlar ve ilgili muhasebe kayıtları vergi dairesince beş yıl içerisinde, ilişkili kuruluşlarla yapılan işlemlerden kaynaklanan transfer fiyatlandırması hususu da dahil olmak üzere, incelenebilmekte ve vergi hesapları revize edilebilmektedir.

Şirket, ertelenmiş vergi varlıklarını ve yükümlülüklerini, bilanço kalemlerinin SPK Finansal Raporlama Standartları uyarınca düzenlenmiş ve yasal finansal tabloları arasındaki farklı değerlendirilmeleri sonucunda ortaya çıkan geçici farkların etkilerini dikkate alarak hesaplamaktadır. Söz konusu geçici farklar genellikle gelir ve giderlerin, SPK Finansal Raporlama Standartları ve Vergi Kanunlarına göre değişik raporlama dönemlerinde muhasebeleşmesinden kaynaklanmaktadır.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihlerinde sona eren yıllara ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı) (Para birimi Türk Lirası (TL))

25. Vergi varlık ve yükümlülükleri (devamı)

31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihleri itibarıyla sona eren yıllara ait, vergi öncesi kar üzerine yasal vergi oranı uygulanarak bulunan vergi gideri ile ilişikteki kapsamlı gelir tablosundaki toplam vergi karşılığı arasındaki mutabakat aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010	31 Aralık 2009
Vergi öncesi kar	66.383.862	20.642.119	294.383
Geçerli olan kurumlar vergisi oranı - %20	(13.276.772)	(4.128.424)	(58.877)
Kanunen kabul edilmeyen giderler	(248.251)	(120.952)	(272.233)
Diğer kalıcı farkların etkisi	1.091.934	(114.293)	84.303
Vergi geliri/(gideri)	(12.433.089)	(4.363.669)	(246.807)

Şirket'in ertelenmiş vergi varlığı hesaplanmamış mahsup edilebilir mali zararlarının ve kullanılmamış vergi avantajlarının toplam tutarları ve ilgili vade dağılımı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010	31 Aralık 2009
2012	-	-	613.982
2013	-	-	18.370.422
2014	-	361.794	4.729.997
	-	361.794	23.714.401

26. Hisse başına kazanç

Hisse başına kazanç, cari yıl net karının yıl boyunca işlem gören hisse senetlerinin ağırlıklı ortalama sayısına bölünmesiyle hesaplanır.

Türkiye'de şirketler yeniden değerlendirme artış fonundan veya birikmiş karlardan karşılanmak üzere bedelsiz hisse senedi dağıtımı yoluyla sermayelerini arttırma hakkına sahiptir. Hisse başına kazanç hesaplanması sırasında söz konusu arttırmalar temettü olarak dağıtılan hisse senetleri olarak kabul edilmişlerdir. Sermayeye eklenen kar payı dağıtımları da aynı şekilde değerlendirilmektedir. Bu nedenle ortalama hisse senedi adedi hesaplanırken bu tür hisselerin tüm yıl boyunca dolaşımında olduğu kabul edilmiştir. Bu sebeple hisse başına düşen karı hesaplamakta kullanılan hisse adedinin ağırlıklı ortalaması geriye dönük etkiler de göz önünde bulundurularak belirlenmiştir.

	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010	31 Aralık 2009
Yıl boyunca mevcut olan hisselerin ağırlıklı ortalama sayısı (*) (her biri 1 TL)	105.000.000	105.000.000	105.000.000
Net dönem karı	53.950.773	16.278.450	47.576
Hisse başına kazanç (TL)	0,5138	0,1550	0,0005

(*) Şirket, 16 Mayıs 2012 tarihli Olağan Genel Kurul Toplantısı'nda 55.950.000 TL olan sermayesini 105.000.000 TL'ye bedelsiz olarak arttırmıştır.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihlerinde sona eren yıllara ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

27. İlişkili taraflar açıklamaları

Şirket, faaliyetleri esnasında ilişkili taraflarla çeşitli işlemler yapmaktadır. İlişkili taraflar ile önemli bakiyelerin detayı aşağıdaki gibidir:

(a) İlişkili taraflardan alacaklar/borçlar:

31 Aralık 2011						
İlişkili taraflarla olan bakiyeler	Alacaklar				Borçlar	
	Kısa vadeli		Uzun vadeli		Kısa vadeli	
	Ticari	Ticari olmayan	Ticari	Ticari olmayan	Ticari	Ticari olmayan
Ana ortak tarafından yönetilen diğer şirketler						
Albil Merkezi Hizmetler ve Tic. A.Ş. (2)	87.310	-	-	-	-	-
Albayrak Turizm Seyahat İnş.Tic.A.Ş. (2) (a)	-	-	-	60.975.839	-	4.978
Diğer						
Ortaklardan alacaklar (1)	-	898.933	-	-	-	-
	87.310	898.933	-	60.975.839	-	4.978

- (a) Şirket, 31 Aralık 2011 tarihi itibarıyla ilişkili taraflardan uzun vadeli ticari olmayan alacaklar olarak sunulan 57.846.441 TL tutarındaki alacaklarına ilişkin 3.129.398 TL (KDV hariç) tutarında faiz tahakkuk ettirmiş ve kapsamlı gelir tablosunda faiz gelirleri altında muhasebeleştirilmiştir.

31 Aralık 2010						
İlişkili taraflarla olan bakiyeler	Alacaklar				Borçlar	
	Kısa vadeli		Uzun vadeli		Kısa vadeli	
	Ticari	Ticari olmayan	Ticari	Ticari olmayan	Ticari	Ticari olmayan
Ana ortak tarafından yönetilen diğer şirketler						
Albil Merkezi Hizmetler ve Tic. A.Ş. (2)	52.500	-	-	-	-	-
Bayfa Turizm Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.	44.000	-	-	-	-	-
Albayrak Turizm Tic.İnş.İth.İhr.Tdt.Şti. (1)	-	-	-	-	-	4.241
Diğer						
Ortaklardan alacaklar (1)	-	4.949.241	-	-	-	-
	96.500	4.949.241	-	-	-	4.241

31 Aralık 2009						
İlişkili taraflarla olan bakiyeler	Alacaklar				Borçlar	
	Kısa vadeli		Uzun vadeli		Kısa vadeli	
	Ticari	Ticari olmayan	Ticari	Ticari olmayan	Ticari	Ticari olmayan
Ana ortak tarafından yönetilen diğer şirketler						
Güneş Albayrak Tuzim Sey. San. ve Tic. A.Ş. (2)	-	-	-	-	-	2.248.050
Albayrak Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş. (2)	51.220	-	-	-	-	-
Albayrak Turizm Seyahat İnş.Tic.A.Ş. (2)	-	-	-	-	-	6.476.690
Albayrak Turizm Tic.İnş.İth.İhr.Tdt.Şti. (2)	-	-	-	-	-	650.523
Sistem İnş. Turizm San. ve Tic.Ltd.Şti. (2)	-	-	-	-	-	85.996
Diğer						
Ortaklardan alacaklar (1)	-	1.039.088	-	-	-	-
	51.220	1.039.088	-	-	-	9.461.259

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihlerinde sona eren yıllara ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

27. İlişkili taraflar açıklamaları (devamı)

İlişkili taraflarla olan bakiyeler	31 Aralık 2008					
	Alacaklar				Borçlar	
	Kısa vadeli		Uzun vadeli		Kısa vadeli	
Ticari	Ticari olmayan	Ticari	Ticari olmayan	Ticari	Ticari olmayan	
Ana ortak tarafından yönetilen diğer şirketler						
Güneş Albayrak Tuzim Sey. San. ve Tic. A.Ş. (2)	6.874	-	-	-	-	2.260.462
Albayrak Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş. (2)	-	-	-	-	-	31.604
Albayrak Turizm Seyahat İnş.Tic.A.Ş. (2)	-	-	-	-	-	37.927.209
Albayrak Turizm Tic.İnş.İth.İhr.Tdt.Şti. (2)	-	-	-	-	-	538.593
Albayrak Uluslararası (2)	-	-	-	-	-	25.270
Ereğli Tekstil Turizm San. ve Tic.A.Ş (2)	-	-	-	-	-	1.745.259
	6.874	-	-	-	-	42.528.397

(1) Ortak

(2) Nihai ortak (Albayrak Grup) tarafından kontrol edilen şirketler

31 Aralık 2011, 2010, 2009 ve 2008 tarihleri itibariyle ilişkili taraflardan alınan ve/veya ilişkili taraflara verilen herhangi bir teminat yoktur.

(b) İlişkili taraflarla yıl boyunca yapılan işlemler:

Hizmet ve diğer alımlar

	2011	2010	2009
Net Yayıncılık Sanayi ve Ticaret A.Ş. (c)	394.710	35.700	12.500
Yeşil Adamlar Atık Yönetimi A.Ş. (d)	179.720	19.500	-
Güneş Albayrak Turizm Sey. San. ve Tic. A.Ş. (d)	20.580	73.900	65.081
Albayrak Turizm Ticaret İnş.İth.İhr.Ltd. Şti. (d)	11.246	109.218	287.573
Ereğli Tekstil Turizm San. ve Tic. A.Ş.(d)	708	50	5.250
Albil Merkezi Hizmetler ve Ticaret A.Ş. (a)	-	366.929	189.017
Albayrak Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş. (b)	-	41.614	256.665
Albayrak Turizm Seyahat İnş. Tic. A.Ş. (d)	-	29.015	227.887
	606.964	675.926	1.043.973

(a) Şirket bu firmadan bilgi işlem hizmeti almaktadır.

(b) Şirket bu firmaya kira bedeli ödemektedir. Bu kira bedelleri İstanbul Dünya Ticaret Merkezindeki ana ofisin kira giderlerinden oluşmaktadır.

(c) Şirket bu firmaya reklam bedelleri ödemek suretiyle hizmet almaktadır.

(d) Diğer alımlar

Satışlar ve diğer gelirler

	2011	2010	2009
Albayrak Turizm Seyahat İnş. Tic. A.Ş.	3.689.697	293.503	255.857
Ereğli Tekstil Turizm San. ve Tic. A.Ş.	121.852	134.474	24.426
Güneş Albayrak Tuzim Sey. San. ve Tic. A.Ş.	20.443	13.460	6.397
Bayha Turizm San. ve Tic. Ltd. Şti.	-	-	24.537
	3.831.992	441.437	311.217

Üst yönetime sağlanan faydalar

31 Aralık 2011 tarihi itibariyle üst yönetime sağlanan fayda ve menfaatlerin toplamı 769.513 TL'dir (31 Aralık 2010 - 263.716 TL; 2009 - 215.385 TL; 31 Aralık 2008 - 202.216 TL). Şirket yöneticilerine herhangi bir prim, ikramiye ödememekte olup bahsi geçen fayda ve menfaatler toplamı Şirket'in üst düzey yöneticilerine yapmış olduğu maaşlardan oluşmaktadır.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihlerinde sona eren yıllara ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

28. Finansal risk yönetimi ve politikaları

Şirket'in başlıca finansal araçları banka kredileri, finansal kiralama yükümlülükleri, faktoring yükümlülükleri, nakit ve kısa vadeli mevduatlardan oluşmaktadır. Finansal araçların ana amacı Şirket'in faaliyetleri için finansman sağlamasıdır. Şirket bunların dışında faaliyetlerinin sonucu olarak ortaya çıkan ticari alacaklar ve borçlar gibi finansal araçlara sahiptir.

Şirket'in finansal araçlarının doğurduğu temel riskler faiz oranı riski, yabancı para riski, kredi riski ve likidite riskidir. Yönetimin bu risklerin yönetimiyle ilgili politikaları aşağıda özetlenmiştir. Şirket, ayrıca bütün finansal araçlarının pazar değer riskini de göz önünde bulundurmaktadır.

Sermaye yönetimi

Şirket, sermaye yönetiminde, bir yandan faaliyetlerinin sürekliliğini sağlamaya çalışırken, diğer yandan da borç ve özkaynak dengesini en verimli şekilde kullanarak karını arttırmayı hedeflemektedir. Şirket'in sermaye yapısı borçlar, nakit ve nakit benzerleri ve 17 numaralı notta açıklanan çıkarılmış sermaye, sermaye yedekleri ve kar yedeklerini içeren özkaynak kalemlerinden oluşmaktadır.

Şirket'in sermaye maliyeti ile birlikte her bir sermaye sınıfıyla ilişkilendirilen riskler Şirket'in üst yönetimi tarafından değerlendirilir. Şirket, üst yönetim ve Yönetim Kurulu'nun değerlendirmelerine dayanarak, sermaye yapısını yeni borç edinilmesi veya mevcut olan borcun geri ödenmesiyle dengede tutmayı amaçlamaktadır.

Şirket sermayeyi borç/özkaynaklar oranını kullanarak izler. Bu oran net borcun toplam özkaynaklara bölünmesiyle bulunur. Net borç, nakit ve nakit benzeri değerlerin toplam borç tutarından (bilançoda gösterildiği gibi finansal borçlar, ticari ve diğer borçlar ile kısa ve uzun vadeli diğer yükümlülükleri içerir) düşülmesiyle hesaplanır.

	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Toplam borçlar	136.598.431	56.029.608	48.860.651	100.065.733
Eksi: Nakit ve nakit benzeri değerler	288.474	4.072.812	248.208	66.379
Net finansal borç	136.309.957	51.956.796	48.612.443	99.999.354
Toplam özkaynaklar	142.016.130	48.694.221	32.415.771	(11.581.805)
Borç/özkaynak dengesi	5.706.173	(3.262.575)	(16.196.672)	(111.581.159)
Net finansal borç/özkaynak oranı	%96	%107	%150	%(863)

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihlerinde sona eren yıllara ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

28. Finansal risk yönetimi ve politikaları (devamı)

Faiz oranı riski

Şirket, faiz haddi bulunduran varlık ve yükümlülüklerin tabi olduğu faiz oranlarının değişiminin etkisinden doğan faiz oranı riski taşıyabilmektedir. Şirket bu riski, faiz oranına duyarlı olan varlık ve yükümlülüklerini dengelemekle oluşan doğal tedbirler almak suretiyle yönetmektedir.

Şirket'in 31 Aralık 2010, 2009 ve 31 Aralık 2008 tarihleri itibarıyla ABD Doları cinsinden olan değişken faizli kredilerinin faizi 100 baz puan yükselmesi/düşmesi ve diğer tüm değişkenlerin sabit kalması durumunda, değişken faiz oranlı kredilerden kaynaklanan faiz giderinin vergi öncesi kara etkisi sırasıyla 85.208TL, 38.272 TL ve 74.660 TL gider/gelir yönündedir.

Faiz pozisyonu tablosu aşağıdaki gibidir:

Değişken faizli finansal araçlar	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
<i>Finansal yükümlülükler</i>				
Finansal borçlar	-	5.926.334	18.820.466	27.590.382

Yabancı para riski

Şirket başlıca Avro ve ABD Doları cinsinden kur riskine maruz kalmaktadır ve bu kur riski genellikle Avro ve ABD Doları cinsi ticari alacaklar, ticari borçlar ve finansal borçlardan kaynaklanmaktadır. Şirket bu riski en aza indirmek için, finansal pozisyonunu, nakit giriş/çıkışlarını detaylı nakit akım tablolarıyla izlemektedir.

Şirket'in 31 Aralık 2011, 2010, 2009 ve 2008 tarihleri itibarı ile net döviz pozisyonu aşağıdaki gibidir:

Toplam bazında	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
A.Döviz cinsinden varlıklar	292.128	3.776	105.384	190.439
B.Döviz cinsinden yükümlülükler	(37.460.924)	(23.451.040)	(24.198.976)	(32.019.351)
Net döviz pozisyonu (A+B)	(37.168.796)	(23.447.264)	(24.093.592)	(31.828.912)

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihlerinde sona eren yıllara ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

28. Finansal risk yönetimi ve politikaları (devamı)

Şirket'in 31 Aralık 2011, 2010, 2009 ve 31 Aralık 2008 tarihleri itibarı ile yabancı para pozisyonu detayları aşağıdaki gibidir:

	ABD Doları	TL karşılığı	Avro	TL karşılığı	31 Aralık 2011 Toplam TL karşılığı
Nakit ve nakit benzerleri	2	4	10.016	24.477	24.481
Ticari alacaklar	141.189	266.692	-	-	266.692
Dönen varlıklar	141.191	266.696	10.016	24.477	291.173
Toplam varlıklar	141.191	266.696	10.016	24.477	291.173
Kısa vadeli finansal borçlar ve faktoring borçları	6.379.971	12.051.127	-	-	12.051.127
Ticari borçlar	-	-	6.800.522	16.619.116	16.619.116
Kısa vadeli yükümlülükler	6.379.971	12.051.127	6.800.522	16.619.116	28.670.243
Uzun vadeli finansal borçlar	4.653.863	8.790.681	-	-	8.790.681
Uzun vadeli yükümlülükler	4.653.863	8.790.681	-	-	8.790.681
Toplam yükümlülükler	11.033.834	20.841.808	6.800.522	16.619.116	37.460.924
Net yabancı para pozisyonu	(10.892.643)	(20.575.112)	(6.790.506)	(16.594.639)	(37.169.751)

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihlerinde sona eren yıllara ait finansal tablolarla ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

28. Finansal risk yönetimi ve politikaları (devamı)

	31 Aralık 2010			
	ABD Doları	TL karşılığı	Avro	TL karşılığı
Nakit ve nakit benzerleri	65	100	804	1.647
Ticari alacaklar	1.312	2.029	-	-
Dönen varlıklar	1.377	2.129	804	1.647
Toplam varlıklar	1.377	2.129	804	1.647
Kısa vadeli finansal borçlar	8.817.399	13.631.699	-	-
Ticari borçlar	27.816	43.003	1.878.876	3.850.004
Kısa vadeli yükümlülükler	8.845.215	13.674.702	1.878.876	3.850.004
Uzun vadeli finansal borçlar	3.833.334	5.926.334	-	-
Uzun vadeli yükümlülükler	3.833.334	5.926.334	-	-
Toplam yükümlülükler	12.678.549	19.601.036	1.878.876	3.850.004
Net yabancı para pozisyonu	(12.677.172)	(19.598.907)	(1.878.072)	(3.848.357)

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihlerinde sona eren yıllara ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

28. Finansal risk yönetimi ve politikaları (devamı)

	ABD Doları	TL karşılığı	Avro	TL karşılığı	31 Aralık 2009 Toplam TL karşılığı
Nakit ve nakit benzerleri	36.204	54.513	-	-	54.513
Ticari alacaklar	25.177	37.909	6.000	12.962	50.871
Dönen varlıklar	61.381	92.422	6.000	12.962	105.384
Toplam varlıklar	61.381	92.422	6.000	12.962	105.384
Kısa vadeli finansal borçlar	15.046.249	22.655.137	-	-	22.655.137
Ticari borçlar	33.936	51.097	690.825	1.492.742	1.543.839
Kısa vadeli yükümlülükler	15.080.185	22.706.234	690.825	1.492.742	24.198.976
Uzun vadeli finansal borçlar	-	-	-	-	-
Uzun vadeli yükümlülükler	-	-	-	-	-
Toplam yükümlülükler	15.080.185	22.706.234	690.825	1.492.742	24.198.976
Net yabancı para pozisyonu	(15.018.804)	(22.613.812)	(684.825)	(1.479.780)	(24.093.592)

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihlerinde sona eren yıllara ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

28. Finansal risk yönetimi ve politikaları (devamı)

	ABD Doları	TL karşılığı	Avro	TL karşılığı	CHF	TL karşılığı	31 Aralık 2008 Toplam TL karşılığı
Nakit ve nakit benzerleri	399	604	300	643	-	-	1.247
Ticari alacaklar	46.501	70.323	45.506	97.419	15.000	21.450	189.192
Dönen varlıklar	46.900	70.927	45.806	98.062	15.000	21.450	190.439
Toplam varlıklar	46.900	70.927	45.806	98.062	15.000	21.450	190.439
Kısa vadeli finansal borçlar	11.778.113	17.812.041	-	-	-	-	17.812.041
Ticari borçlar	1.605	2.427	775.953	1.661.161	-	-	1.663.588
Kısa vadeli yükümlülükler	11.779.718	17.814.468	775.953	1.661.161	-	-	19.475.629
Uzun vadeli finansal borçlar	8.294.467	12.543.722	-	-	-	-	12.543.722
Uzun vadeli yükümlülükler	8.294.467	12.543.722	-	-	-	-	12.543.722
Toplam yükümlülükler	20.074.185	30.358.190	775.953	1.661.161	-	-	32.019.351
Net yabancı para pozisyonu	(20.027.285)	(30.287.263)	(730.147)	(1.563.099)	15.000	21.450	(31.828.912)

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihlerinde sona eren yıllara ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

28. Finansal risk yönetimi ve politikaları (devamı)

Döviz kuru duyarlılık tablosunun kar/zarar bölümünde 31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihleri itibariyle TL'nin aşağıda belirtilen yabancı paralar karşısında %10 değer kazanması/kaybetmesi durumunda kapsamlı gelir tablosunun ne şekilde etkileneceği sunulmuştur. Analiz yapılırken, başta faiz oranları olmak üzere diğer bütün değişkenlerin sabit kaldığı varsayılmıştır.

Şirket'in 31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihleri itibariyle döviz kuru duyarlılık analizi tablosu aşağıdaki gibidir:

		31 Aralık 2011	
		Kar/(zarar)	
		Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı Paranın Değer Kaybetmesi
<i>ABD Doları'nın TL karşısında %10 değer kazanması/kaybetmesi halinde</i>			
1-	ABD Doları net varlık/(yükümlülüğü) sebebi ile oluşan gelir/(gider)	(2.057.511)	2.057.511
2-	ABD Doları riskten korunan kısım (-)	-	-
ABD Doları net etki		(2.057.511)	2.057.511
<i>Avro'nun TL karşısında %10 değer kazanması/ kaybetmesi halinde</i>			
3-	Avro net varlık/(yükümlülüğü) sebebi ile oluşan gelir/(gider)	(1.659.464)	1.659.464
4-	Avro riskten korunan kısım (-)	-	-
Avro net etki		(1.659.464)	1.659.464
Toplam net etki		(3.716.975)	3.716.975
		31 Aralık 2010	
		Kar/(zarar)	
		Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı Paranın Değer Kaybetmesi
<i>ABD Doları'nın TL karşısında %10 değer kazanması/kaybetmesi halinde</i>			
1-	ABD Doları net varlık/(yükümlülüğü) sebebi ile oluşan gelir/(gider)	(1.959.891)	1.959.891
2-	ABD Doları riskten korunan kısım (-)	-	-
ABD Doları net etki		(1.959.891)	1.959.891
<i>Avro'nun TL karşısında %10 değer kazanması/ kaybetmesi halinde</i>			
3-	Avro net varlık/(yükümlülüğü) sebebi ile oluşan gelir/(gider)	(384.836)	384.836
4-	Avro riskten korunan kısım (-)	-	-
Avro net etki		(384.836)	384.836
Toplam net etki		(2.344.727)	2.344.727

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihlerinde sona eren yıllara ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

28. Finansal risk yönetimi ve politikaları (devamı)

		31 Aralık 2009	
		Kar/(zarar)	
		Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
<i>ABD Doları'nın TL karşısında %10 değer kazanması/kaybetmesi halinde</i>			
1-	ABD Doları net varlık/(yükümlülüğü) sebebi ile oluşan gelir/(gider)	(2.261.381)	2.261.381
2-	ABD Doları riskten korunmuş kısım (-)	-	-
ABD Doları net etki		(2.261.381)	2.261.381
<i>Avro'nun TL karşısında %10 değer kazanması/ kaybetmesi halinde</i>			
3-	Avro net varlık/(yükümlülüğü) sebebi ile oluşan gelir/(gider)	(147.978)	147.978
4-	Avro riskten korunmuş kısım (-)	-	-
Avro net etki		(147.978)	147.978
Toplam net etki		(2.409.359)	2.409.359
		31 Aralık 2008	
		Kar/(zarar)	
		Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
<i>ABD Doları'nın TL karşısında %10 değer kazanması/kaybetmesi halinde</i>			
1-	ABD Doları net varlık/(yükümlülüğü) sebebi ile oluşan gelir/(gider)	(3.028.726)	3.028.726
2-	ABD Doları riskten korunmuş kısım (-)	-	-
ABD Doları net etki		(3.028.726)	3.028.726
<i>Avro'nun TL karşısında %10 değer kazanması/ kaybetmesi halinde</i>			
3-	Avro net varlık/(yükümlülüğü) sebebi ile oluşan gelir/(gider)	(156.310)	156.310
4-	Avro riskten korunmuş kısım (-)	-	-
Avro net etki		(156.310)	156.310
Toplam net etki		(3.185.036)	3.185.036

Kredi riski

Finansal aracın taraflarından birinin sözleşmeye bağlı yükümlülüğünü yerine getirememesi nedeniyle Şirket'e finansal bir kayıp oluşturması riski, kredi riski olarak tanımlanır. Şirket yalnızca kredi güvenilirliği olan taraflarla işlemlerini gerçekleştirme ve mümkün olduğu durumlarda, yeterli teminat elde etme yoluyla kredi riskini azaltmaya çalışmaktadır. Şirket'in maruz kaldığı kredi riskleri ve müşterilerin kredi dereceleri devamlı olarak izlenmektedir. Kredi riski, müşteriler için belirlenen ve Şirket yönetimi tarafından incelenen ve onaylanan sınırlar aracılığıyla kontrol edilmektedir.

Ticari alacaklar çok sayıda müşterileri kapsamaktadır. Müşterilerin ticari alacak bakiyeleri üzerinden devamlı kredi değerlendirmeleri yapılmaktadır.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihlerinde sona eren yıllara ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

28. Finansal risk yönetimi ve politikaları (devamı)

31 Aralık 2011 itibari ile	Ticari alacaklar		Alacaklar		Diğer dönen varlıklar	Bankalardaki mevduat
	İlişkili taraf	Diğer taraf	İlişkili taraf	Diğer taraf		
Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalınan azami kredi riski (A+B+C+D+E) (1)	87.310	34.052.080	61.874.772	-	-	286.715
- Azami riskin teminat vs ile güvence altına alınmış kısmı (2)	-	35.684.850	-	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	87.310	33.792.500	61.874.772	-	-	286.715
B. Koşulları yeniden görüşülmüş bulunan aksi takdirde vadesi geçmiş veya değer düşüklüğüne uğramış sayılacak finansal varlıkların defter değeri	-	-	-	-	-	-
C. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	259.580	-	-	-	-
- Teminat vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-
D. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter Değerleri	-	-	-	-	-	-
-Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	2.566.603	-	-	-	-
-Değer düşüklüğü (-)	-	(2.566.603)	-	-	-	-
-Net değerinin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-
-Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-	-
-Değer düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-	-
-Net değerinin teminat vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-
E. Bilanço dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-

- (1) Tutarın belirlenmesinde, alınan teminatlar, kredi güvenilirliğinde artış sağlayan unsurlar dikkate alınmamıştır.
(2) Teminatlar, müşterilerden alınan teminat senetleri, teminat çekleri ve ipoteklerden oluşmaktadır.

31 Aralık 2010 itibari ile	Ticari alacaklar		Alacaklar		Diğer dönen varlıklar	Bankalardaki mevduat
	İlişkili taraf	Diğer taraf	İlişkili taraf	Diğer taraf		
Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalınan azami kredi riski (A+B+C+D+E) (1)	96.500	14.223.180	4.949.241	-	-	4.069.202
- Azami riskin teminat vs ile güvence altına alınmış kısmı (2)	-	12.764.850	-	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	96.500	14.015.912	4.949.241	-	-	4.069.202
B. Koşulları yeniden görüşülmüş bulunan aksi takdirde vadesi geçmiş veya değer düşüklüğüne uğramış sayılacak finansal varlıkların defter değeri	-	-	-	-	-	-
C. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	207.268	-	-	-	-
- Teminat vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-
D. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter Değerleri	-	-	-	-	-	-
-Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	2.365.508	-	-	-	-
-Değer düşüklüğü (-)	-	(2.365.508)	-	-	-	-
-Net değerinin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-
-Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-	-
-Değer düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-	-
-Net değerinin teminat vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-
E. Bilanço dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-

- (1) Tutarın belirlenmesinde, alınan teminatlar, kredi güvenilirliğinde artış sağlayan unsurlar dikkate alınmamıştır.
(2) Teminatlar, müşterilerden alınan teminat senetleri, teminat çekleri ve ipoteklerden oluşmaktadır.

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihlerinde sona eren yıllara ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

28. Finansal risk yönetimi ve politikaları (devamı)

31 Aralık 2009 itibari ile	Alacaklar					
	Ticari alacaklar		Diğer alacaklar			
	İlişkili taraf	Diğer taraf	İlişkili taraf	Diğer taraf	Diğer dönen varlıklar	Bankalardaki mevduat
Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalınan azami kredi riski (A+B+C+D+E) (1)	52.220	5.668.037	1.039.088	-	-	210.214
- Azami riskin teminat vs ile güvence altına alınmış kısmı (2)	-	12.556.850	-	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	52.220	3.069.917	1.039.088	-	-	-
B. Koşulları yeniden görüşülmüş bulunan aksi takdirde vadesi geçmiş veya değer düşüklüğüne uğramış sayılacak finansal varlıkların defter değeri	-	-	-	-	-	-
C. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	2.598.120	-	-	-	-
- Teminat vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-
D. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter Değerleri	-	-	-	-	-	-
-Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	3.259.999	-	-	-	-
-Değer düşüklüğü (-)	-	(3.259.999)	-	-	-	-
-Net değerinin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-
-Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-	-
-Değer düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-	-
-Net değerinin teminat vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-
E. Bilanço dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-

(1) Tutarın belirlenmesinde, alınan teminatlar, kredi güvenilirliğinde artış sağlayan unsurlar dikkate alınmamıştır.

(2) Teminatlar, müşterilerden alınan teminat senetleri, teminat çekleri ve ipoteklerden oluşmaktadır.

31 Aralık 2008 itibari ile	Alacaklar					
	Ticari alacaklar		Diğer alacaklar			
	İlişkili taraf	Diğer taraf	İlişkili taraf	Diğer taraf	Diğer dönen varlıklar	Bankalardaki mevduat
Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalınan azami kredi riski (A+B+C+D+E) (1)	6.874	11.634.056	-	-	-	49.055
- Azami riskin teminat vs ile güvence altına alınmış kısmı (2)	-	11.710.218	-	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	6.874	8.792.824	-	-	-	49.055
B. Koşulları yeniden görüşülmüş bulunan aksi takdirde vadesi geçmiş veya değer düşüklüğüne uğramış sayılacak finansal varlıkların defter değeri	-	-	-	-	-	-
C. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	2.841.232	-	-	-	-
- Teminat vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-
D. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter Değerleri	-	-	-	-	-	-
-Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	3.199.328	-	-	-	-
-Değer düşüklüğü (-)	-	(3.199.328)	-	-	-	-
-Net değerinin teminat, vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-
-Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-	-
-Değer düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-	-
-Net değerinin teminat vs ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-
E. Bilanço dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-

(1) Tutarın belirlenmesinde, alınan teminatlar, kredi güvenilirliğinde artış sağlayan unsurlar dikkate alınmamıştır.

(2) Teminatlar, müşterilerden alınan teminat senetleri, teminat çekleri ve ipoteklerden oluşmaktadır.

Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış ticari alacakların vade detayı aşağıdadır:

	31 Aralık 2011	31 Aralık 2010	31 Aralık 2009	31 Aralık 2008
Vadesi üzerinden 1-30 gün geçmiş	57.628	96.900	2.093.948	1.539.307
Vadesi üzerinden 1-3 ay geçmiş	201.952	1.203	443.619	1.205.658
Vadesi üzerinden 3-6 ay geçmiş	-	150	2.891	-
Vadesi üzerinden 6 ay-5 yıl geçmiş	-	109.015	57.662	96.267
	259.580	207.268	2.598.120	2.841.232

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihlerinde sona eren yıllara ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı) (Para birimi Türk Lirası (TL))

28. Finansal risk yönetimi ve politikaları (devamı)

Likidite riski

Likidite riski Şirket'in net fonlama ihtiyaçlarını karşılayamama riskidir. Likidite riski, kredi kuruluşlarıyla önceden belirlenmiş kredi limitleri kapsamında dengelenen nakit giriş ve çıkışları aracılığıyla yönetilmektedir.

Finansal yükümlülüklerinin vadelerine göre detayı bilanço tarihinden vade tarihine kadar geçen süre dikkate alınarak gösterilmiştir.

Aşağıdaki tablo Şirket'in 31 Aralık 2011, 2010, 2009 ve 2008 tarihleri itibarıyla finansal yükümlülüklerinin sözleşmeye dayalı iskonto edilmemiş ödemelerin vadelerine göre durumunu göstermektedir.

31 Aralık 2011	Defter değeri	3 aydan az	3 ila 12 ay	1 ila 5 yıl	Vadesiz	Toplam
Finansal borçlar	36.323.049	15.670.565	11.389.845	10.457.184	-	37.517.594
Ticari borçlar	85.860.314	87.135.644	-	-	-	87.135.644
İlişkili taraflara borçlar	4.978	4.978	-	-	-	4.978
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	3.493.445	3.493.445	-	-	-	3.493.445
Diğer uzun vadeli yükümlülükler	717.690	-	-	717.690	-	717.690
Total	126.399.476	106.304.632	11.389.845	11.174.874	-	128.869.351

31 Aralık 2010	Defter değeri	3 aydan az	3 ila 12 ay	1 ila 5 yıl	Vadesiz	Toplam
Finansal borçlar	19.661.724	1.174.653	12.560.737	6.247.118	-	19.982.508
Ticari borçlar	28.558.014	28.989.909	-	-	-	28.989.909
İlişkili taraflara borçlar	4.241	4.241	-	-	-	4.241
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	2.436.875	2.436.875	-	-	-	2.436.875
Total	50.660.854	32.605.678	12.560.737	6.247.118	-	51.413.533

31 Aralık 2009	Defter değeri	3 aydan az	3 ila 12 ay	1 ila 5 yıl	Vadesiz	Toplam
Finansal borçlar	23.076.890	16.468.472	7.214.964	-	-	23.683.436
Ticari borçlar	10.334.815	10.603.946	-	-	-	10.603.946
İlişkili taraflara borçlar	9.461.259	9.461.259	-	-	-	9.461.259
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	2.925.365	2.925.365	-	-	-	2.925.365
Total	45.798.329	39.459.041	7.214.964	-	-	46.674.006

31 Aralık 2008	Defter değeri	3 aydan az	3 ila 12 ay	1 ila 5 yıl	Vadesiz	Toplam
Finansal borçlar	37.436.649	11.075.569	10.754.967	17.429.106	-	39.259.642
Ticari borçlar	12.395.065	12.621.610	-	-	-	12.621.610
İlişkili taraflara borçlar	42.528.397	42.528.397	-	-	-	42.528.397
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	4.112.265	4.112.265	-	-	-	4.112.265
Total	96.472.376	70.337.841	10.754.967	17.429.106	-	98.521.914

Tümosan Motor ve Traktör Sanayi Anonim Şirketi

31 Aralık 2011, 2010 ve 2009 tarihlerinde sona eren yıllara ait finansal tablolara ilişkin dipnotlar (devamı)
(Para birimi Türk Lirası (TL))

29. Finansal araçlar (Gerçeğe uygun değer açıklamaları ve finansal riskten korunma muhasebesi çerçevesindeki açıklamalar)

Finansal araçların gerçeğe uygun değeri

Gerçeğe uygun değer, bir finansal aracın zorunlu bir satış veya tasfiye işlemi dışında gönüllü taraflar arasındaki bir cari işlemde, el değiştirebileceği tutar olup, eğer varsa oluşan bir piyasa fiyatı ile en iyi şekilde belirlenir.

Finansal araçların tahmini gerçeğe uygun değerleri, Şirket tarafından mevcut piyasa bilgileri ve uygun değerlendirme metodları kullanılarak belirlenmiştir. Ancak, gerçeğe uygun değer tahmini amacıyla piyasa verilerinin yorumlanmasında muhakeme kullanılır. Buna göre, burada sunulan tahminler, Şirket'in bir güncel piyasa işleminde elde edebileceği değerlerin göstergesi olmayabilir.

Aşağıdaki yöntem ve varsayımlar, gerçeğe uygun değeri belirlenebilen finansal araçların gerçeğe uygun değerlerinin tahmininde kullanılmıştır:

Finansal varlıklar

Yıl sonu kurlarıyla çevrilen dövize dayalı olan bakiyelerin gerçeğe uygun değerlerinin, kayıtlı değerlerine yaklaştığı kabul edilmektedir. Nakit ve nakit benzerleri gerçeğe uygun değerleri ile gösterilmektedir. Ticari ve ilişkili taraflardan alacaklar iskonto edilmiş değerleri ile kaydedilmekte ve gerçeğe uygun değerlerinin defter değerlerine yaklaştığı varsayılmaktadır.

Finansal yükümlülükler

Ticari borçlar, ilişkili taraflara borçlar, finansal borçlar ve diğer parasal yükümlülüklerin iskonto edilmiş kayıtlı değerleri ile birlikte gerçeğe uygun değerlerine yaklaşık tutarlar üzerinden gösterildiği tahmin edilmekte olup yıl sonu kurlarıyla çevrilen dövize dayalı olan bakiyelerin gerçeğe uygun değerlerinin, kayıtlı değerlerine yaklaştığı kabul edilmektedir.

Gerçeğe uygun değer hiyerarşi tablosu

Şirket, gerçeğe uygun değeri bedeli belirlemekte ve göstermekte aşağıdaki hiyerarşiyi kullanmaktadır;

Seviye 1: Etkin piyasalarda işlem gören özdeş varlık ve yükümlülükler,

Seviye 2: Finansal tablolara yansıtılan gerçeğe uygun değer üzerinde önemli etkisi olabilecek girdilerin direkt ve indirekt olarak gözlemlenmesi,

Seviye 3: Finansal tablolara yansıtılan gerçeğe uygun değer üzerinde önemli etkisi olabilecek girdilerin gözlemlenebilir piyasa verileri olmaksızın belirlenmesi.

31 Aralık 2011, 2010, 2009 ve 2008 tarihleri itibarıyla Şirket'in finansal tablolarında gerçeğe uygun değerleriyle gösterilen finansal varlık ya da yükümlülükleri bulunmamaktadır.